

Elina Österman

OPAS SOSIAALIETUUKSIEN HAKEMISEKSI
HOIVAPALVELUKESKUS VILLA MARIASSA

Hoitotyön koulutusohjelma
Hoitotyön suuntautumisvaihtoehto
2010

OPAS SOSIAALIETUUKSIEN HAKEMISEKSI HOIVAPALVELUKESKUS VILLA MARIASSA

Österman, Elina
Satakunnan ammattikorkeakoulu
Hoitotyön koulutusohjelma
Marraskuu 2010
Ohjaaja: Pirilä, Ritva
Sivumäärä: 30
Liitteitä: 23

Asiasanat: tehostettu palveluasuminen, ikääntyneiden sosiaalietuudet, korvaushakumenettely

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena oli laatia ohjeet ikääntyneiden sosiaalietuuksien hakemiseksi Hoivapalvelukeskus Villa Marian käyttöön. Tavoitteena oli selkeä ja yksiselitteinen opas, jonka avulla hakemusten täyttö sujuu ongelmitta ja Kansaneläkelaitokselta saadaan toivotut päätökset ilman lisäselvityspyyntöjä. Lisäksi opinnäytetyön tavoitteena oli Villa Marian henkilökunnan tiedon lisääntyminen liittyen ikääntyneiden sosiaalietuuksien lainsäädäntöön ja hakumenettelyyn.

Uusien asukkaiden muuttaessa asumaan Hoivapalvelukeskus Villa Mariaan on henkilökunnan vastuulla huolehtia siitä, että asukas saa hänelle lain mukaan kuuluvat rahalliset sosiaalietuudet. Näitä etuuksia ovat eläkkeensaajan asumistuki, eläkettä saavan hoitotuki, erityiskorvattavien lääkkeiden korvaukset ja ruokavaliokorvaus. Jotta asukas saisi nämä hänelle kuuluvat etuudet, pitää niitä hakea Kansaneläkelaitokselta. Jokaiselle tuelle ja korvaukselle on oma hakemuslomakkeensa ja tietyt liitteet, joita Kansaneläkelaitos tarvitsee tehdessään maksupäätöksiä. Lainsäädäntö on monimutkaista ja hakemusten täyttäminen ja oikeiden liitteiden etsiminen työlästä ja aikaa vievää. Lisäselvitysten pyytäminen pitkittää Kansaneläkelaitoksen päätöksiä ja sitä kautta asukkaan tukimaksatukset viivästyvät. Tämä voi pahimmillaan johtaa asukkaan taloudelliseen ahdinkoon.

Tehostetun palveluasumisen asukkaat ovat perusterveydenhuollon asiakkaita ja kansanterveyslakiin perustuen heillä on oikeus saada käyttöönsä tarvitsemansa apuvälineet ja hoitotarvikkeet. Näitä etuuksia haetaan hakemuslomakkeilla terveyskeskusten vastuuhenkilöiltä, jotka sosiaali- ja terveysministeriön suositusten mukaan pitää olla terveyskeskuksissa nimettynä.

Asukkaan asuessa Villa Mariassa kunnan maksusitoumuksella pitkäaikaisen laitoshoidon maksut määräytyvät asukkaan tulojen perusteella. Tämän vuoksi henkilökunnan on tiedettävä, miten pitkäaikaisen laitoshoidon maksut määräytyvät. Kansaneläkelaitoksen myöntämien etuuksien lainsäädäntö on monimutkaista ja vaikeaselkoista. Lainsäädäntöä on tässä työssä selitetty siten, että henkilökunnan on helpompi ymmärtää etuuksien saamisen perusteet. Ymmärtäessään perusteet Villa Marian henkilökunnalla on edellytykset avustaa asukkaita ja heidän omaisiaan tukien haussa ja lomakkeiden täytössä. Hakulomakkeiden täyttöohjeet on laadittu siten, että lomakkeet olisivat helppoja ja yksinkertaisia täyttää ja henkilökunta osaisi tarvittaessa ohjata asukkaiden omaisia niiden täytössä.

A GUIDE FOR APPLYING SOCIAL SECURITY BENEFITS AT CARE SERVICE CENTER VILLA MARIA

Österman, Elina

Satakunnan ammattikorkeakoulu, Satakunta University of Applied Sciences

Degree Programme in Nursing

November 2010

Supervisor: Pirilä, Ritva

Number of pages: 30

Appendices: 23

Key words: efficient service accommodation, social security benefits for the elderly, reimbursement procedure

The purpose of this thesis was to come up with instructions to apply social security benefits for the elderly. The goal was to compose a clear and unambiguous guide for the employees of Care Service Center Villa Maria. By the aid of this guide filling in forms would be easier and The Social Insurance Institution of Finland would not have to send out requests for more information. Another objective for the thesis was to add knowledge concerning the legislation of social security benefits for the elderly among the employees at Villa Maria.

When a new resident moves to Care Service Center Villa Maria, it is the staff's responsibility to make sure that the resident receives all the social security benefits that he/she is entitled to by law. These social security benefits include housing benefit, care benefit, medicine reimbursement, diet reimbursement and aid services. These benefits have to be applied from The Social Insurance Institution of Finland. For every benefit and reimbursement there are specific forms and attachments that The Social Insurance Institution needs when making decisions about payments. The legislation is complicated, and filling in forms and looking for the right attachments is troublesome and time-consuming. Requests for more information prolong the decisions of The Social Insurance Institution which leads to delayed payments. Worst case scenario, this can result in financial distress of the resident.

The residents of efficient service accommodation are customers of public health care. Based on the legislation of public health they are entitled to aid services and health care utensils needed. These benefits need to be applied from the person in charge at the local health care center. According to the recommendations of the Ministry of Social Affairs and Health, every health care center should have a designated person in charge.

When a resident is living in Villa Maria on a municipal contract, the fees for long-term facility care are determined by the resident's income. When municipal authorities are inquiring about the resident's income, the staff must be able to guide the resident to give the information. Because of this it is essential for the staff to know how the fees for long-term facility care are determined. The guide for filling in the application forms is composed in a way that it would be easy and simple to fill in the forms and help resident's immediate family with them if necessary.

SISÄLLYS

1	JOHDANTO	5
2	ESPERI CARE OY	6
3	PROJEKTIN TARKOITUS JA TAVOITTEET.....	7
4	PROJEKTIN TOTEUTUSSUUNNITELMA.....	8
5	PITKÄAIKAISEN LAITOSHOIDON MAKSUT	8
6	ELÄKKETTÄ SAAVAN ASUMISTUKI.....	10
7	LÄÄKKEIDEN KORVATTAVUUS.....	11
8	ELÄKKETTÄ SAAVAN HOITOTUKI	15
8.1	Hoitotuen määrä	16
8.2	Hakemuksen täyttäjä	17
8.3	Lääkärin C-lausunto	18
8.4	Päätökset	18
8.5	Maksaminen ja tarkistaminen	19
8.6	Muutoksenhakumenettely	20
8.7	Oikaisupäätös	21
8.8	Tiedon saanti ja salassapitovelvollisuus.....	22
8.9	Viiästäys.....	22
8.10	Lomakkeet.....	23
9	RUOKAVALIOKORVAUS.....	23
10	APUVÄLINEPALVELUT	24
11	HOITOTARVIKKEET	26
12	PROJEKTIN SUUNNITTELUN JA TOTEUTUKSEN ARVIOINTI.....	27
12.1	Aikataulun arviointi	27
12.2	Toteutuksen arviointi	28
12.3	Projektin eettiset näkökohdat	28
	LÄHTEET	30
	LIITTEET	

1 JOHDANTO

Väestön ikärakenteen muuttuessa koko yhteiskunnan on sopeuduttava entistä iäkäämmän väestön tarpeisiin. Erityisesti meneillään olevalla kunta- ja palvelurakenteen uudistuksella on merkittäviä vaikutuksia ikääntyneiden palvelujärjestelmään. Tämän uudistuksen ohjeistukseksi Sosiaali- ja terveysministeriö valmisti laatusuosituksen yhteistyössä Suomen Kuntaliiton ja Stakesin kanssa ja se valmistui vuonna 2008. (Sosiaali- ja terveysministeriö 2008, 3.)

Laatusuosituksessa määritellään ikääntyneiden palvelujen järjestämistä ohjaavat arvot ja eettiset periaatteet. Suositus sisältää strategisia linjauksia laadun ja vaikuttavuuden parantamiseksi kolmella osa-alueella: hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen ja palvelurakenteen kehittäminen, henkilöstön määrä, osaaminen ja johtaminen, ja asumis- ja hoitoympäristöt. (Sosiaali- ja terveysministeriö 2008, 9.)

Yksin asuminen vaikeuttaa toimintakyvyltään heikentyneiden, erityisesti muistihäiriöistä kärsivien ikääntyneiden kotona asumista ja lisää tuen ja palvelujen tarvetta sekä ympärivuorokautisen hoivan tarvetta. Täyttä kansaneläkettä saavat vain ne, joilla ei ole ansioeläkettä tai se on hyvin pieni, jolloin täyden kansaneläkkeen saajien lukumäärä kunnassa kuvaa vähätuloisuutta ja heijastaa köyhyyttä. Köyhyys on tekijä, joka vaikuttaa monella tavalla sairastuvuuteen, palvelujen tarpeeseen ja kykyyn hankkia maksullisia palveluja. (Sosiaali- ja terveysministeriö 2008, 44-45.)

Uudenkaupungin Vanhusten palveluiden taloussuunnitelmassa vuosille 2010-2012 päätettiin hankkia tehostetun palveluasumisen palvelut yksityisiltä yrittäjiltä, koska Uudenkaupungin kaupungilla ei ole taloudellisia resursseja investoida mittaviin saaneeraustöihin Uudenkaupungin ja Kalannin vanhainkodeissa ja, koska Kalannin palvelutalon muuttaminen tehostetun palveluasumisen yksiköksi olisi vaatinut lisähenkilökunnan palkkaamista. (Uudenkaupungin kaupungin sosiaali- ja terveyslautakunta 2009, 3 §.)

Hoivakoti Villa Maria Uudessakaupungissa on yksityinen tehostetun palveluasumisen yksikkö, joka on tehnyt sopimuksen mm. Uudenkaupungin kaupungin kanssa ja, jonka asukkaat pääsääntöisesti asuvat siellä Uudeltakaupungilta saadun maksutoumuksen turvin. Uuden tilanteen vuoksi monella vanhuksella on huoli siitä, miten he selviytyvät taloudellisesti hoito- ja asumiskustannuksistaan. Hoitomaksujen lisäksi asukkaat maksavat huoneestaan vuokraa, elinkustannusmaksua, sähkölaskun, vesimaksun, lääkäripalvelut ja lääkkeensä. Taloudellista tukea on mahdollista saada Kansaneläkelaitokselta erilaisten tukien muodossa. Tukien saaminen perustuu harkintaan ja eri tukimuodot tarvitsevat liitteiksi selvityksiä. Tämä opinnäytetyö toteutetaan projektina, jonka tuotoksena syntyy opas siitä, mitä sosiaalietuuksia tehostetun palveluasumisen asukkailla on oikeus lain mukaan saada ja miten niitä haetaan. Oppaan tavoitteena on, että hoitajat Villa Mariassa tietävät, mihin sosiaalietuuksiin asukkailla on oikeus, osaavat täyttää tukihakemukset liitteineen tai ohjata asukkaan omaisia edellä mainituissa asioissa.

2 ESPERI CARE OY

Esperi Care Oy on hoiva- ja terveyspalveluyritys, joka tarjoaa ikääntyneille sekä erityisryhmille turvapuhelin-, kotihoito- ja asumispalveluita sekä sairaankuljetusta. Palveluhenkilöstönä toimii sosiaali- ja terveydenhuollon koulutuksen saanut henkilökunta. Esperi Care Oy:n tarjoamat asumispalvelut ikääntyneille on palveluasumista, tehostettua palveluasumista ja lyhytaikaishoitoa. Sosiaali- ja terveyspalvelu Merimajakka Oy:n Hoivakoti Villa Maria on Esperi Care Oy:n omistama tehostetun palveluasumisen yksikkö. (Esperi Care Oy.)

Hoivakoti Villa Maria Uudessakaupungissa tarjoaa ikääntyneille asumispalvelua ja ympärivuorokautista tehostettua palveluasumista viihtyisässä ympäristössä. Villa Mariassa on 32 asumispaikkaa. Siellä työskentelee palveluvastaavana ja tiiminvetäjänä sairaanhoitaja ja heidän lisäksi yksi sairaanhoitaja ja 17 perus- tai lähihoitajaa, jotka huolehtivat asukkaiden jokapäiväisistä tarpeista. Villa Maria toimii Uuden-

kaupungin vanhan sairaalan tiloissa, jotka on saneerattu hoivakodin tiloiksi. Rakennus on nelikerroksinen ja asukkaita on kolmessa kerroksessa. Pohjakerroksessa on ruokasali, keittiö, sauna, pyykkien huoltotila ja varastotiloja. Hoitohenkilökuntaa on aamu- ja iltavuorossa vähintään viisi kerrallaan ja yövuorossa kaksi. (Siren 24.2.2010.)

Asukkaat Villa Mariassa ovat ikääntyneitä, jotka eivät joko fyysisen vointinsa tai dementian vuoksi tule toimeen kotonaan. Asukkaiden hoitomaksut Sosiaali- ja terveyspalvelu Merimajakalle maksaa Uudenkaupungin kaupunki maksusitoumuksella, mutta pitkäaikaisen laitoshoidon maksun jälkeen asukkaiden maksettavaksi jää oman huoneen vuokra, sähkö- ja vesimaksu, elinkustannusmaksu, lääkkeet ja lääkäripalvelut. Usean asukkaan omaiset asuvat kaukana tai heillä ei ole omaisia, jotka huolehtivat heidän raha-asoidensa hoitamisesta. Näiden asukkaiden kohdalla Villa Marian henkilökunta huolehtii siitä, että asukkaat saavat ne sosiaali- ja terveyspalvelut, joihin heillä on oikeus. Lisäksi henkilökunta auttaa omaisia tukien haussa, jos asukkaalla on sellaisia omaisia, jotka hoitavat heidän raha-asiansa. (Siren 24.2.2010.)

3 PROJEKTIN TARKOITUS JA TAVOITTEET

Opinnäytetyön tarkoituksena on tuottaa opas Villa Marian henkilökunnalle ikääntyneiden sosiaali- ja terveyspalveluiden lainsäädännöstä ja ohjeet Kansaneläkelaitoksen rahallisten sosiaali- ja terveyspalveluiden hakemiseksi. Oppaan tulee olla selkeä ja yksiselitteinen, joka helpottaa kaikkien Villa Marian työntekijöiden työtä. Villa Marian asukkaat vaihtuvat usein, koska asukkaat ovat ikääntyneitä ja vakavasti sairaita. Uusia asukkaita voi tulla viikoittain ja Kansaneläkelaitoksen lomakkeiden kanssa ollaan tekemisissä lähes päivittäin. Monella asukkaalla ei ole omaisia tai he asuvat eri paikkakunnalla ja siksi asukkaan sosiaali- ja terveyspalveluiden huolehtiminen jää joko henkilökunnalle tai asukkaan edunvalvojalle. Toisaalta taas, jos omaiset huolehtivat asukkaan taloudellisista asioista, monellakaan ei ole sosiaali- ja terveyspalveluiden riittävästi tietoa. Tämän vuoksi Villa Marian henkilökunnalla tulee olla oikeaa tietoa siitä, mitä laissa on säädetty tehostetun palveluasumisen asukkaiden sosiaali- ja terveyspalveluista.

4 PROJEKTIN TOTEUTUSSUUNNITELMA

Tapasin Raumalla 8.4.2010 Kansaneläkelaitoksen palvelusihterin, joka tekee Rauman ja Uudenkaupungin alueella vammaispalvelulakiin perustuvat tukipäätöksiä. Tämän haastattelun tavoitteena oli saada eksaktia tietoa Kansaneläkelaitoksen tulkinnoista liittyen eri tukien myöntämisperusteisiin. Keskustelun aikana sain hyvää tietoa uusista lakipykälistä. Lisäksi sovimme, että voin konsultoida häntä työn edetessä. Kevään 2010 suunnitelmissa oli laatia laki- ja teoriapohja valmiiksi suunnitteluseminaariin mennessä, joka pidettiin 2010 toukokuussa.

Tavoitteena on saada ohjeistus valmiiksi syksyllä 2010, jolloin se voidaan ottaa käyttöön Villa Mariassa. Villa Marian palveluvastaava on luvannut ottaa kantaa ohjeistuksen selkeyteen, yksiselitteisyyteen ja ymmärrettävyyteen. Aikataulu on haasteellinen, mutta uskon pysyvänä aikataulussa, ellei suuria yllätyksiä työn edetessä ilmene.

Taloudellisesti opinnäytetyö ei ole rasittava. Kustannukset rajoittuvat ajokilometreihin Raumalle ja puhelinsoittoihin Kansaneläkelaitokselle. Ajalliset resurssit sitä vastoin vaativat enemmän ja olen suunnitellut varaavani kesän aikana tietyn tuntimäärän viikossa ohjeistuksen tekemiseen.

Marraskuun alkuun mennessä ohjeistuksen mahdollisine korjauksineen on tarkoitus olla valmis ja opinnäytetyön loppuraportti kirjoitetaan heti sen jälkeen, jotta opinnäytetyön voi jättää tarkastettavaksi. Tämän jälkeen ohjeistuksen voi antaa koko Esperi Care:n konsernin käyttöön avuksi tukihakupapereiden täyttämiseksi.

5 PITKÄAIKAISEN LAITOSHOIDON MAKSUT

Henkilön katsotaan olevan pitkäaikaisessa laitoshoidossa, jos laitoshoidon voidaan arvioida kestävän kauemmin kuin kolme kuukautta tai, jos henkilö on ollut laitoshoidossa kolme kuukautta ja hänen toimintakykynsä on heikentynyt siinä määrin, että häntä on hoidettava jatkossakin laitoshoidossa. Tehostettu palveluasuminen rin-

nastetaan pitkäaikaiseen laitoshoidon. (Laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista 1992/734, 7b §.)

Pitkäaikaisessa laitoshoidossa olevalta peritään maksukyvyn mukainen maksu. Palvelun tuottava kunta tai kuntayhtymä päättää maksun suuruuden. Maksu voi olla enintään 85 % hoidossa olevan kuukausituloista kuitenkin niin, että hoitoa saavan henkilökohtaiseen käyttöön jää vähintään 97 € kuukausittain. Kuukausituloihin lasketaan palkkatulojen lisäksi eläkkeet, elinkorot, syytinki ja pääomasta ja muusta omaisuudesta saatavat korko-, osinko- ja vuokratulot. Syytinkitulo on rahallinen vuosikorvaus käyttämättömästä aineellisesta avusta ja asumisoikeudesta. (Laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista 1992/734, 7c §.)

Maksukykyä arvioitaessa ovat Kansaneläkelaitos, Eläketurvakeskus, rahalaitokset, vakuutuslaitokset, työnantaja ja työttömyyskassa velvollisia antamaan kunnan sosiaali- ja terveydenhuoltoviranomaiselle pyynnöstä kaikki asiakkaan taloudellista asemaa koskevat tietonsa, jos maksun määräävä kunta ei ole saanut asiakkaalta tai hänen lailliselta edustajaltaan riittäviä ja luotettavia tietoja maksun määrittämistä varten. (Laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista 1992/734, 14a §.)

Maksupäätökseen ei voi valittamalla hakea muutosta. Jos asiakas on tyytymätön maksupäätökseen, hänellä on oikeus saattaa päätös sen toimielimen käsiteltäväksi, jonka alainen päätöksen tehnyt viranhaltija on. Vaatimus päätöksen oikaisemiseksi on tehtävä 14 vuorokauden kuluessa siitä, kun maksuvelvollinen on saanut tiedon päätöksestä. Oikaisuvaatimusta varten ei ole valmista kaavaketta, vaan se tulee laatia niin, että siitä käy ilmi asiakkaan vähäisempi varallisuus kuin se, mikä on ollut maksupäätöksen perusteena. (Laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista 1992/734, 15 §.)

6 ELÄKKETTÄ SAAVAN ASUMISTUKI

Eläkettä saavan asumistukilain nojalla Suomessa asuvan, eläkkeellä olevan henkilön asumismenoja voidaan alentaa maksamalla hänelle eläkkeensaajan asumistukea. Tässä laissa asumismenoilla tarkoitetaan asunnosta maksettavaa vuokraa, vastiketta tai asumispalveluyksikön palvelumaksun asumismeno-osuutta sekä erikseen maksettavia vesi- ja lämmityskustannuksia sekä tontinvuokraa. (Laki eläkkeensaajan asumistuesta 2007, 5 §.)

Asumistuen perusomavastuu on 567 €/vuosi ja 47,25 €/kuukausi ja lisäomavastuu 40 % siitä vuositulosta, joka ylittää 8059 €. Avio- tai avoliitossa, jos molemmilla puolisoilla on oikeus asumistukeen, on lisäomavastuu 40 % siitä yhteenlasketun vuositulon osasta, joka ylittää 12945 €. Jos vain toisella puolisoilla on oikeus asumistukeen, on lisäomavastuu 40 % siitä puolisoitten yhteenlasketun vuositulon osasta, joka ylittää 11813 €. Jos tulot jäävät alle tulo rajojen, lisäomavastuuta ei tule. Vuosituloa laskettaessa omaisuutena otetaan huomioon kiinteistöt, elinkeinotoiminnan ja maatalouden varat sekä osuudet yhtiöiden varoista, metsäomaisuus, pankkitalletukset, obligaatit, joukkovelkakirjat ja muut vastaavat, julkisesti noteeratut osakkeet ja sijoitusrahastot sekä vakuutus sijoitukset. Pankkitalletuksista vähennetään käyttövaroina 2000 €. Muun omaisuuden arvo lasketaan siten, että omaisuuden tuotto lasketaan tuloksi. (Laki eläkkeensaajan asumistuesta 2007, 11-13 §.)

Asumistuen määrä on 85 % vuotuisista asumismenoista, joista on vähennetty oma-vastuuosuus. Asumistuki tarkistetaan, jos olosuhteet muuttuvat. Jos asumistuen saajan tuloissa on päätöksen jälkeen tapahtunut muutoksia ja tukea on maksettu perusteisiin nähden liian suurena, on Kansaneläkelaitoksella oikeus periä osa tai koko tuki takaisin takautuvasti. Kansaneläkelaitoksen tekemään päätökseen saa hakea muutosta sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnalta kirjallisella valituksella. Valituksesta huolimatta Kansaneläkelaitoksen päätöstä on noudatettava siihen asti, että päätös valituksesta tulee. (Laki eläkkeensaajan asumistuesta 2007, 15 § ja 17 §.)

Asumistukea haetaan lomakkeella AE 1, jonka voi täyttää Kansaneläkelaitoksen internetsivuilla (<http://www.kela.fi> > Lomakkeet > Asumisen tuet > Eläkkeensaajan

asumistuki) tai lomakkeen voi tulostaa samalta sivulta tyhjänä ja täyttää käsin ja toimittaa postitse Kansaneläkelaitokselle tai viedä itse johonkin Kansaneläkelaitoksen toimipisteeseen. Lomakkeen voi täyttää verkossa, jos käytettävissä on hakijan tai hänen edunvalvojansa verkkopankkitunnukset. Myös Kansaneläkelaitoksen toimitiloista voi hakea lomakkeita. (Kansaneläkelaitos 2009.) Ohjeet asumistukihakemuksen täyttämiseen ovat liitteessä yksi (Liite1) ja ohjeiden jatkona on mallitäytetty hakemus.

7 LÄÄKKEIDEN KORVATTAVUUS

Lääkkeiden korvattavuudesta on Kansaneläkelaitos päättänyt sairausvakuutuslain nojalla. Lääkekorvausta voi saada edellyttäen, että kyseessä on lääkelain mukaisesta lääkevalmisteesta, joka on tarkoitettu joko sisäisesti tai ulkoisesti käytettynä parantamaan tai helpottamaan sairautta tai sen oireita. Myös sellaisesta lääkevalmisteesta on oikeus saada korvausta, joka on vaihdettu apteekissa lääkelain mukaisesti. (Sairausvakuutuslaki 2004, luku 5, 1 §.)

Lääkekorvausta voi saada lääkkeistä ja kliinisistä ravintovalmisteista, jotka lääkäri on määrännyt sairauden hoitoon. Korvauksen saa vain tarpeellisista lääkekustannuksista. Tämä edellyttää, että lääkettä käytetään annosteluohjeen mukaan ja, että sitä ostetaan enintään kolmeksi kuukaudeksi kerrallaan, mahdollisimman edullisina pakkauskokoina. Myös lääkärin määräämistä pitkäaikaisen ihotaudin hoitoon tarkoitettuja perusvoiteita voidaan maksaa hakijalle peruskorvaus. Apteekissa voidaan lääke vaihtaa vaihtokelpoiseen edullisempaan lääkkeeseen, mikäli lääkäri ei ole sitä reseptissä kieltänyt. Lääkekorvauksen saa edullisemman lääkkeen perusteella määritellystä viitehinnasta, joka on edullisimman vaihtoehtovalmisteen hinta lisättynä 1,50 € alle 40 € hintaisista lääkkeistä ja yli 40 € hintaisiin lääkkeisiin lisätään kaksi €. Jos lääkäri kieltää lääkevaihdon lääketieteellisistä tai hoidollisista syistä, lääkekorvauksen saa lääkkeen ostohinnasta. Lisäksi edellytetään, että lääkkeiden hintalautakunnan lääkevalmisteele hyväksymä peruskorvattavuus on vahvistettu. (Kansaneläkelaitos 2010a.)

Myyntiluvan haltijan on haettava lääkevalmisteen peruskorvattavuuden ja kohtuullisen tukkuhinnan vahvistamista lääkkeiden hintalautakunnalta. Lääkkeiden hintalautakunta on asiantuntijaryhmä, jonka Sosiaali- ja terveysministeriö on asettanut kolmeksi vuodeksi kerrallaan. Siihen kuuluu edustajat Sosiaali- ja terveysministeriöstä, Valtionvarainministeriöstä, Kansaneläkelaitokselta, Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskuksesta ja Terveiden ja hyvinvoinnin laitokselta. Lääkevalmisteen erityiskorvattavuus voidaan myöntää valtioneuvoston asetuksessa määriteltäviin vaikeisiin ja pitkäaikaisiin sairauksiin. Kansaneläkelaitos pitää sairauksittain luetteloa peruskorvattavista lääkevalmisteista, erityiskorvattavista lääkeaineista ja -valmisteista sekä korvattavista kliinisistä ravintovalmisteista. Oikeus lääkkeen erityiskorvattavuuteen voi olla määräaikainen tai jatkuva. (Sairausvakuutuslaki 2004, luku 6, 4 § ja 27 §.)

Lääkkeen peruskorvaus on 42 % lääkkeen hinnasta, alempi erityiskorvaus on 72 % ja ylempi erityiskorvaus on 100 % lääkkeen hinnasta. Saadessaan 100 %:n korvauksen lääkkeestään asiakas maksaa kolmen euron suuruisen omavastuuosuuden ostaessaan lääkkeen. Tätä sanotaan lääkekohtaiseksi omavastuuosuudeksi. Jos saman kalenterivuoden aikana korvattavien lääkkeiden yhteiskustannukset ylittävät 672,70 €, jota sanotaan vuotuiseksi omavastuuksi, on asiakkaalla oikeus saada ylittävältä osuudelta lisäkorvaus.

Vuotuinen omavastuu kertyy viitehintajärjestelmän mukaan määritellyistä lääkekustannuksista. Lisäkorvaus on 100 % ja asiakas maksaa 1,50 € omavastuuosuuden jokaisesta lääkkeestä oston yhteydessä. Vuotuisen omavastuuosuuden rahamäärä on sidottu elinkustannusindeksiin siten, että sitä muutetaan samanaikaisesti ja samassa suhteessa kuin kansaneläkkeitä. Lääkkeellisestä hapestä ja verestä korvataan asiakkaalle aiheutuneet tarpeelliset ja kohtuulliset kustannukset. Korvaus maksetaan samalla kertaa ostetusta enintään kolmen kuukauden hoitoaikaa vastaavasta valmistemäärästä. Erikseen määrätään siitä, milloin sairauden pitkäaikaisessa hoidossa käytettävän lääkkeen lääkekohtainen omavastuuosuus voidaan periä poikkeuksellisesti kolmen kuukauden hoitoaikaa vastaavasta määrästä, vaikka lääke on lääketieteellisistä syistä tai sen farmaseuttisten ominaisuuksien vuoksi ostettu useana eränä. (Sairausvakuutuslaki 2004, luku 5, 4-5 §.)

Lääkkeen peruskorvauksen saa suorakorvauksena apteekista esittämällä sairausvakuutuskortin lääkkeen oston yhteydessä. Jos sairausvakuutuskorttia ei ole esittää, voi lääkekorvausta hakea jälkikäteen Kansaneläkelaitokselta kuuden kuukauden kuluessa lääkkeen ostamisesta. Oikeutta lääkkeiden erityiskorvaukseen haetaan Kansaneläkelaitokselta toimittamalla sinne B-lääkärinlausunto. Saatuaan B-lääkärinlausunnon Kansaneläkelaitos tekee päätöksen lääkkeen erityiskorvattavuudesta. Kun oikeus erityiskorvattavuuteen on myönnetty, hakija saa postitse uuden sairausvakuutuskortin, johon korvausoikeus ja sen mahdollinen määräaika on merkitty. Esittämällä tämän sairausvakuutuskortin lääkkeiden ostojen yhteydessä apteekissa saa hakija erityiskorvauksen suoraan apteekista samalla periaatteella kuin peruskorvauksenkin. Myös lääkkeiden erityiskorvausta voidaan hakea jälkikäteen kuuden kuukauden kuluessa lääkkeen ostosta. Tämä tulee ajankohtaiseksi esimerkiksi silloin, kun erityiskorvattavuus on myönnetty, mutta uusi sairausvakuutuskortti ei ole vielä saapunut hakijalle postitse ja hän kuitenkin tarvitsee lääkkeensä. (Kansaneläkelaitos 2010a.)

Kliinisistä ravintovalmisteista voi saada korvauksen, jos valmiste hankitaan lääkärin kirjoittamalla määräyksellä ja hakijalla on voimassa oleva korvausoikeus kyseiseen vaikean sairauden hoidossa käytettävään kliiniseen ravintovalmisteeseen. Korvausoikeus voidaan myöntää, kun kyse on valtioneuvoston asetuksessa 197/2009 mainitusta vaikeasta sairaudesta. Tämän asetuksen mukaan oikeus 72 %:n korvaukseen ravintovalmisteista on, jos hakijalla on synnynnäinen aineenvaihduntahäiriö tai hänen kuntonsa vaatii letkuruokintaa useiden viikkojen ajan. Lisäksi korvaukseen oikeuttavat pienten lasten lehmänmaitoallergiat ja yliherkkyys tavanomaisille erityisvalmisteille. Kliinisistä ravintovalmisteista saa 42 %:n korvauksen asetuksen nojalla hakija, joka kärsii ravintoaineiden, lähinnä rasvojen, vaikeista imeytymishäiriöistä. Saman suuruiseen korvaukseen oikeuttavat myös pienten lasten vaikeat aliravitsemustilat. (Valtioneuvosto 2009.)

Oikeutta kliinisten ravintovalmisteiden korvaukseen haetaan erikseen Kansaneläkelaitoksen toimistosta lääkärin B-lausunnonla. Samoin kuin lääkkeiden erityiskorvattavuus myös oikeus kliinisten ravintoaineiden korvaukseen merkitään uuteen sairausvakuutuskorttiin, joka postitetaan hakijalle. Jos hakija hakee oikeutta sekä lääkkeiden että kliinisten ravintovalmisteiden erityiskorvaukseen, riittää Kansaneläkelaitokselle yksi B-lausunto, mutta tällöin lausunnosta on käytävä ilmi molempien tarve.

Tarve voidaan osoittaa diagnooseilla, jotka oikeuttavat edellä mainittuihin korvauksiin. Samoin kuin muita lääkekorvauksia myös kliinisten ravintovalmisteiden korvausta voidaan hakea jälkikäteen kuuden kuukauden sisällä ravintovalmisteen ostosta. (Kansaneläkelaitos 2006.)

Villa Marian asukkailla ja Hoitokoti Villa Marialla on apteekin kanssa sopimus, jonka mukaan apteekista tilataan tarvittavat lääkkeet ja lääkevalmisteet kerran viikossa, pääsääntöisesti perjantaisin ja apteekista toimitetaan lääkkeet Villa Mariaan maanantaisin. Sopimuksen mukaan asukkaiden lääkemääräykset säilytetään apteekissa. Kun lääkemääräyksiä on uusittava, apteekin henkilökunta toimittaa uusittavat lääkemääräykset lääkkeiden mukana Villa Mariaan, jonka hoitohenkilökunta toimittaa lääkemääräykset uusittaviksi. Sopimuksen mukaan apteekkihenkilökunta huolehtii myös asukkaiden lääkekorvauksista siten, että he täyttävät asukkaiden puolesta hakemukset niiden ollessa aiheellisia. Apteekin henkilökunta myös huolehtii asukkaiden vuotuisen omavastuuosuuksien täyttymisestä ja ilmoittavat niistä asukkaille ja Villa Marian henkilökunnalle. (Lääkehoitosuunnitelma, Villa Maria, 2010)

Lääkkeiden perus- tai erityiskorvausta tai korvausta kliinisistä ravintovalmisteista haetaan jälkikäteen lomakkeella SV127, Korvaushakemus sairaanhoitokustannuksista. Lomakkeen voi täyttää Kansaneläkelaitoksen internetsivuilla (<http://www.kela.fi> > Lomakkeet > Sairastaminen > lääkekorvaukset > Korvaushakemus sairaanhoitokustannuksista), jos käytössä ovat hakijan tai hänen edunvalvojansa verkkopankkitunnukset tai sen voi tulostaa tyhjänä ja täyttää käsin. Lomakkeita saa myös apteekista ja Kansaneläkelaitoksen toimistoista.

Koska Villa Marian henkilökunnan ei tarvitse perehtyä lääkekorvaushakemuksiin, eikä laskea asukkaiden vuotuisia omavastuita, eikä hakea lääkkeiden erityiskorvattuuksia, niin tässä opinnäytetyössä ei ohjeisteta näiden hakemusten täyttöön.

8 ELÄKETTÄ SAAVAN HOITOTUKI

Eläkettä saavan hoitotuki ja hoitotuen osana maksettava veteraanilisä on tarkoitettu tukemaan sairaan tai vammaisen eläkkeensaajan kotona asumista ja siellä tapahtuvaa hoitoa. Lisäksi se korvaa sairaudesta tai vammaisuudesta aiheutuvia erityiskustannuksia. (Laki vammaisetuksista 2007, 9a §.)

Laissa vammaisetuksista tarkoitetaan toimintakyvyn heikentymisellä henkilön jokapäiväisessä elämässä tarvitsemien toimintojen vaikeutumista sairauden, vian tai vamman takia. Henkilökohtaisilla toiminnoilla tarkoitetaan liikkumista, pukeutumista, ruokailua, sairaanhoidollisia toimenpiteitä tai henkilökohtaisesta hygieniasta huolehtimista ja muita näihin verrattavia toimintoja. Ohjauksella ja valvonnalla tarkoitetaan henkilön tarvitsemaa opastusta ja silmälläpitoa henkilökohtaisissa toiminnoissa, välttämättömissä kotitaloustöissä ja asioinnissa kodin ulkopuolella tai auttajan jatkuvaa varallaoloa. Erityiskustannuksilla tarkoitetaan toimintakyvyn heikentymisestä aiheutuvia tarpeellisia, ylimääräisiä ja jatkuvia kustannuksia, joista henkilö itse vastaa. (Laki vammaisetuksista 2007, 9 §.)

Oikeus hoitotukeen on 16 vuotta täyttäneellä henkilöllä, joka saa Kansaneläkelain (568/2007) perusteella työkyvyttömyyseläkettä, vanhuuseläkettä tai vanhuuseläkettä varhennettuna, työntekijöiden eläkelain (395/2006) mukaista täyttä työkyvyttömyyseläkettä, vanhuuseläkettä tai varhennettua vanhuuseläkettä. (Laki vammaisetuksista 2007, 9§.)

Oikeus hoitotukeen on myös henkilöllä, joka saa maahanmuuttajien erityistuesta annetun lain (1192/2002) mukaista erityistukea tai lakisääteisen tapaturmavakuutuksen, sotilastapaturmalain(1211/1990), sotilasvammalain (404/1948) tai liikennevakuutusta koskevan lainsäädännön perusteella maksettavaa jatkuvaa tapaturmaeläkettä tai vastaavia ulkomailta maksettavia etuuksia. Lisäksi edellytetään, että henkilön toimintakyvyn arvioidaan olevan heikentynyt vähintään vuoden ajan yhtäjaksoisesti sairauden, vian tai vamman vuoksi ja, että henkilön avuntarve aiheuttaa erityiskustannuksia. (Laki vammaisetuksista 2007, 9 §.)

8.1 Hoitotuen määrä

Perushoitotukea myönnetään 57,32 € kuukaudessa, jos henkilö tarvitsee henkilökohtaisissa toiminnoissaan, kotitaloustöissä ja asioinnissa kodin ulkopuolella säännöllisesti, vähintään viikoittain toistuvaa toisen henkilön apua tai ohjausta tai valvontaa taikka hänelle aiheutuu sairaudesta, viasta tai vammasta erityiskustannuksia. (Laki vammaisetuksista 2007, 9 §.)

Korotettua hoitotukea myönnetään 142,70 € kuukaudessa, jos henkilö tarvitsee monissa henkilökohtaisissa toiminnoissa jokapäiväistä aikaa vievää toisen henkilön apua tai, jos sairaudesta, viasta tai vammasta aiheutuu huomattavassa määrin säännöllistä ohjauksen tai valvonnan tarvetta tai, jos näistä aiheutuu huomattavia erityiskustannuksia. Ylintä hoitotukea myönnetään 301,75 € kuukaudessa, jos henkilön hoidon tai valvonnan tarve on yhtämittaista tai, jos sairaudesta, viasta tai vammasta aiheutuu erittäin huomattavia erityiskustannuksia. (Laki vammaisetuksista 2007, 9 §.)

Sokealla tai liikuntakyvyttömällä on aina oikeus vähintään perushoitotukeen. Kansaneläkelaitos hankkii tarvittaessa kunnan sosiaaliviranomaisen lausunnon hoitotuen myöntämisedellytysten selvittämistä varten. Veteraanilisä 43,34 € kuukaudessa maksetaan ilman eri hakemusta henkilöille, joille maksetaan korotettua tai ylintä hoitotukea ja joilla on oikeus rintamasotilaseläkelain (119/1997) nojalla saada ylimääräistä rintamalisää. (Laki vammaisetuksista 2007, 9 §.)

Hoitotukeen eivät vaikuta eläkkeensaajan tai hänen perheensä tulot eikä omaisuus. Jos hoitotuki myönnetään toimintakyvyn heikentymisen tai erityiskustannusten perusteella, tuen saamisen edellytyksenä on, että erityiskustannusten voidaan arvioida nousevan vähintään myönnettävän tuen määrään. Erityiskustannuksina ei oteta huomioon pitkäaikaisesta laitoshoidosta perittävää maksua. Hoitotuki maksetaan sen suuruisena, johon eri tekijöiden yhteisvaikutus oikeuttaa ja hoituen määrää harkittaessa eri tekijöiden yhteisvaikutus arvioidaan kokonaisuutena. Hoitotuen määrää arvioidaessa otetaan huomioon saman sairauden, vian tai vamman perusteella maksettava lakisääteiseen tapaturmavakuutukseen, sotilastapaturmalakiin, liikennevakuutuslakiin tai sotilasvammalakiin perustuva haattalisä, avuttomuuslisä tai hoitotuki, tai näihin

verrattavissa oleva ulkomailta maksettava korvaus tai jatkuva etuus. Tällöin hoitotukea maksetaan siltä osin, kun sen määrä kuukaudessa on suurempi kuin huomioon otettavien korvausten ja etuuksien yhteismäärä. (Laki vammaisetuksista 2007, 1 §.)

8.2 Hakemuksen täyttäjä

Tuomioistuim voi määrätä edunvalvojan täysi-ikäiselle henkilölle, joka sairauden, vanhuuden tai muun sellaisen syyn takia on kykenemätön valvomaan etuaan tai huolehtimaan itseään tai varallisuuttaan koskevista asioista. Jos henkilöllä ei ole edunvalvojaa, voi Kansaneläkelaitoksen hyväksymä henkilön lähiomainen tai muukin henkilö, joka pääasiallisesti huolehtii hänestä, käyttää puhevaltaa etuutta koskevassa asiassa henkilön puolesta. (Laki vammaisetuksista 2007, 15 §.)

Yleinen edunvalvoja määrätään useimmiten huolehtimaan päämiehensä omaisuudesta ja taloudellisista asioista. Edunvalvojan on huolehdittava päämiehensä omaisuudesta sillä tavoin, että omaisuus ja sen tuotto voidaan käyttää päämiehen hyödyksi ja tämän henkilökohtaisiin tarpeisiin. Edunvalvojan on pidettävä huolta siitä, että päämies saa varoistaan riittävästi rahaa henkilökohtaisiin tarpeisiinsa ja, että päämies saa sopivan hoidon, huolenpidon ja kuntoutuksen. Edunvalvojan on tarvittaessa oltava yhteistyössä kunnan sosiaali- ja terveystoimien kanssa. Hänen velvollisuutensa on huolehtia päämiehensä saatavista kuten eläkkeistä ja sosiaalietuuksista ja niiden hakemisesta ja hänen on ilmoitettava maksajalle, mille tilille saatavat maksetaan. Lisäksi edunvalvojan on ilmoitettava pankille, kuka saa nostaa päämiehen tilillä olevia varoja. (Laki holhoustoimesta 1992, 8 §.)

Henkilö voi tehdä edunvalvontavaltuutuksen, jonka valtuuttaja määrää tulemaan voimaan siinä tapauksessa, että hän tulee sairauden, henkisen toiminnan häiriintymisen, heikentyneen terveydentilan tai muun vastaavan syyn vuoksi kykenemättömäksi huolehtimaan asioistaan. Edunvalvontavaltuutuksella valtuutettu voidaan oikeuttaa edustamaan valtuuttajaa tämän omaisuutta koskevissa ja muissa taloudellisissa asioissa. Valtuutettu voidaan oikeuttaa edustamaan valtuuttajaa myös sellaisissa tämän henkilöä koskevissa asioissa, joiden merkitystä hän ei ymmärrä sillä hetkellä, jolloin valtuutusta on käytettävä. Valtuuttaja voi nimetä myös varavaltuutetun, joka hoitaa

asioita silloin, kun varsinainen valtuutettu on estynyt tai luopuu valtuutuksesta. Valtuutusta tehtäessä on henkilön oltava kykenevä ymmärtämään valtuutuksen merkitys ja edunvalvontavaltakirja annetaan hänen haltuunsa ja se tulee voimaan, kun sen on holhousviranomainen vahvistanut. Holhousviranomaisen on valtuuttajan hakemuksesta peruutettava edunvalvontavaltuutus, jos valtuuttaja kykenee ymmärtämään peruutuksen merkityksen. Kaikissa tapauksissa holhousviranomainen valvoo edunvalvojan tai edunvaltuutetun toimia ja heillä on kirjanpitovelvollisuus päämiehen varojen käytöstä. (Laki edunvalvontavaltuutuksesta 2007, pykälät 2, 4, 24, 28 ja 32.)

8.3 Lääkärin C-lausunto

Hoitotuenhakijan on toimitettava Kansaneläkelaitokselle terveydentilansa kuvauksesta tai sairaudestaan laadittu lääkärinlausunto (C-lääkärinlausunto). Kansaneläkelaitoksen tarkkojen ohjeiden mukaan lääkärinlausunnosta tulee käydä ilmi hakijan avun tarve. Hoitotuen hakijan tai saajan on perustellusta syystä Kansaneläkelaitoksen määräyksestä käytävä toimintakyvyn heikentymisen tai avuntarpeen selvittämiseksi tai edellytysten uudelleenarvioimiseksi tutkittavana Kansaneläkelaitoksen nimeämän lääkärin luona tai Kansaneläkelaitoksen nimeämässä terveydenhuollon toimintayksikössä tai tutkimuslaitoksessa. Tällöin Kansaneläkelaitos korvaa tutkimuksen kulut. (Laki vammaisetuuksista 2007, 20 §.)

8.4 Päätökset

Etuutta koskeva hakemus voidaan ratkaista Kansaneläkelaitoksen käytettävissä olevien tietojen perusteella, jos hakija kieltäytyy antamasta hakemuksen ratkaisemiseksi tarvittavia tietoja tai esittämästä selvitystä, jota häneltä kohtuudella voidaan vaatia. Samoin menetellään, jos hakija tai saaja ei noudata lääkärintutkimuksessa, terveydenhuollon toimintayksikössä tai tutkimuslaitoksessa käyntiä koskevaa määräystä. (Laki vammaisetuuksista 2007, 21 §.)

Hakijalle annetaan kirjallinen päätös etuuden myöntämisestä, hylkäämisestä, tarkistamisesta, keskeyttämisestä, lakkauttamisesta ja takaisinperinnästä. Hoitotuki voidaan myöntää myös määräaikaisena. Jos hoitotuki on myönnetty määräaikaisena ja

siihen haetaan jatkoa ja sitä varten tarvitaan uusi C-lääkärintlausunto, korvaa Kansaneläkelaitos uuden C-lääkärintlausunnon. Indeksitarkistuksesta tai muusta vastaavasta lain nojalla suoraan määräytyvästä perusteesta johtuvasta etuuden tarkistamisesta annetaan päätös vain etuudensaajan pyynnöstä. Kirjalliset päätökset annetaan maksutta. (Laki vammaisetuuksista 2007, 21 §.)

8.5 Maksaminen ja tarkistaminen

Eläkettä saavan hoitotukea maksetaan sitä seuraavan kuukauden alusta, jolloin oikeus etuuteen on syntynyt. Jos oikeus etuuteen syntyy kuukauden ensimmäisenä päivänä, maksetaan etuutta sen kuukauden alusta, jolloin oikeus etuuteen on syntynyt. Etuutta ei makseta ilman erityistä syytä pidemmältä kuin kuuden kuukauden ajalta ennen etuuden hakemista. Samoin menetellään etuutta korotettaessa. (Laki vammaisetuuksista 2007, 15 -16 §.)

Tukietuudet maksetaan kuukausittain etuudensaajan ilmoittamalle tilille Suomessa toimivaan rahalaitokseen. Etuus voidaan maksaa muullakin tavalla, jollei tilille maksaminen ole mahdollista tai, jos tuen hakija tai saaja esittää muulle maksutavalle erityisen syyn. Jos etuuden hakija on kuollut ennen, kuin hakemus on ratkaistu, etuus maksetaan leskelle, pesänselvittäjälle tai kuolinpesän osakkaiden valtuutuksella muulle kuolinpesän edustajalle enintään sen kuukauden loppuun, jona hakija kuoli. Esityksen etuuden maksamisesta kunnan toimielimelle voi tehdä etuudensaaja, hänen avio- tai avopuolisonsa, muu omaisensa tai henkilö, joka hänestä pääasiallisesti huolehtii tai kunnan asianomainen toimielin. (Laki vammaisetuuksista 2007, 23 §.)

Etuuden maksaminen voidaan väliaikaisesti keskeyttää osittain tai kokonaan, jos on ilmeistä, että etuudensaajalla ei olosuhteiden muuttumisen tai muun syyn vuoksi ole oikeutta etuuteen tai osaan siitä. Jos etuudensaaja ei toimita pyydettyä lisäselvitystä, asia ratkaistaan niiden selvitysten perusteella, jotka ovat Kansaneläkelaitoksen käytettävissä. Jos keskeytynyttä etuutta aletaan maksaa uudelleen, sitä ei makseta ilman erityistä syytä pidemmältä kuin kuuden kuukauden ajalta takautuvasti. Hoitotukea maksetaan sen kuukauden loppuun, jonka aikana etuudensaaja on kuollut. (Laki vammaisetuuksista 2007, 31 § ja 33 §.)

Hoitotuki tarkistetaan, kun tuensaajan terveydentila, hoidon, huolenpidon tai kuntoutuksen tarve, toimintakyky, erityiskustannukset tai muut olosuhteet ovat muuttuneet siten, että muutos vaikuttaa tuensaajan oikeuteen saada hoitotukea tai sen osaa. Jos tuen korottamisen edellytykset ovat Kansaneläkelaitoksen tiedossa, korotus voidaan myöntää ilman eri hakemusta. Muutosta arvioitaessa voidaan ottaa huomioon lääketieteen ja hoitokäytäntöjen kehitys sairauden tai vamman hoidossa. (Laki vammaisetuksista 2007, 32 §.)

Hoitotuen maksaminen lopetetaan sitä seuraavan kuukauden alusta, jona etuudensaajan terveydentilassa, hoidon, huolenpidon tai kuntoutuksen tarpeessa, toimintakyvyssä, erityiskustannuksissa tai muissa olosuhteissa on tapahtunut sellainen muutos, jonka vuoksi oikeutta etuuteen ei enää ole tai etuudensaaja muuttaa ulkomaille. Vete-raanilisä lopetetaan sen kuukauden alusta, jona ei enää makseta ylintä tai korotettua hoitotukea tai ylimääräistä rintamalisää. (Laki vammaisetuksista 2007, 33 §.)

Jos hoitotukea on maksettu aiheetta tai määrältään liian suurena, liikaa maksettu etuus peritään takaisin. Takaisinperinnästä voidaan luopua joko kokonaan tai osittain, jos se katsotaan kohtuulliseksi eikä aiheeton maksaminen ole johtunut etuuden saajan tai hänen edustajansa vilpillisestä menettelystä tai, jos aiheettomasti maksettu määrä on vähäinen. Takaisin perittävä määrä voidaan kuitata Kansaneläkelaitoksen myöhemmin maksamasta etuudesta. Takaisinperintää koskeva lainvoimainen päätös saada panna täytäntöön kuten lainvoimainen tuomio. Päätös aiheettomasti maksetun etuuden takaisinperinnästä on tehtävä viiden vuoden kuluessa maksupäivästä. (Laki vammaisetuksista 2007, 34 §.)

8.6 Muutoksenhakumenettely

Muutoksenhakua varten on sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunta ja vakuutusoi-keus. Kansaneläkelaitoksen antamaan päätökseen tyytymätön saa hakea siihen muu-tosta sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnalta kirjallisella valituksella. Sosiaali-turvan muutoksenhakulautakunnan päätökseen tyytymätön saa hakea muutosta valit-

tamalla vakuutusoikeyteen. Vakuutusoikeyden päätökseen ei saa hakea muutosta. (Laki vammaisetuksista 2007, 36§.)

Jos Kansaneläkelaitoksen päätökseen haetaan muutosta, päätöstä ei panna täytäntöön ennen kuin päätös on saanut lainvoiman joko muutoksenhakulautakunnalta tai vakuutusoikeydeltä. Muutoksenhaun valituskirjelmä on toimitettava Kansaneläkelaitokselle viimeistään 30 päivän kuluessa sen päivän jälkeen, jona asianosaisen katsotaan saaneen tiedon päätöksestä. Asianosaisen katsotaan saaneen tiedon päätöksestä seitsemäntenä päivänä sen päivän jälkeen, jona päätös on postitettu hänen ilmoittamaansa osoitteeseen. Edellä tarkoitettua määräajasta voidaan poiketa, jos valituksen johdosta tarvittavan lisäselvityksen hankkiminen sitä edellyttää. Lisäselvityksen hankkimisesta on tällöin viipymättä ilmoitettava asianomaiselle. Valituskirjelmä ja lausunto on aina toimitettava asianomaiselle muutoksenhakuelimelle viimeistään 60 päivän kuluessa valitusajan päättymisestä. Valitusajan jälkeen saapunut valitus voidaan ottaa tutkittavaksi, jos myöhästymiseen on ollut painava syy. (Laki vammaisetuksista 2007, 36 §.)

Jos Kansaneläkelaitoksen päätös perustuu selvästi virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen tai ilmeisen väärään lain soveltamiseen tai päätöstä tehtäessä on tapahtunut menettelyvirhe, Kansaneläkelaitos voi poistaa virheellisen päätöksen ja ratkaista asian uudelleen. Päätös voidaan korjata asianosaisen eduksi tai vahingoksi. Päätöksen korjaaminen asianosaisen vahingoksi edellyttää, että asianosainen suostuu päätöksen korjaamiseen. Muutoksenhakuasiaa käsitellessään Kansaneläkelaitos voi aikaisemman lainvoimaisen päätöksen estämättä myöntää evätyn edun tai myöntää aikaisemman edun suurempana. Myös muutoksenhakulautakunta ja vakuutusoikeyden voivat menetellä edellä mainitulla muutoksenhakuasiassa. (Laki vammaisetuksista 2007, 40 §.)

8.7 Oikaisupäätös

Jos Kansaneläkelaitos hyväksyy kaikilta osin sille toimitetussa valituksessa esitetyt vaatimukset, sen on annettava asiasta oikaisupäätös. Jos Kansaneläkelaitos ei oikaise valituksen kohteena olevaa päätöstä edellä mainitulla tavalla, sen on 30 päivän kulu-

essa toimitettava valituskirjelmä ja lausuntonsa asianomaisen muutoksenhakulautakunnan käsiteltäväksi. Kansaneläkelaitos voi tällöin väliaikaisella päätöksellä oikaista aikaisemman päätöksensä siltä osin, kuin se hyväksyy valituksessa esitetyn vaatimuksen. Kansaneläkelaitoksen antamaan väliaikaiseen päätökseen ei saa hakea muutosta. (Laki vammaisetuuksista 2007, 38 § ja 39 §.)

8.8 Tiedon saanti ja salassapitovelvollisuus

Kansaneläkelaitoksella ja muutoksenhakulautakunnalla on oikeus salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien säännösten estämättä saada käsiteltävänä olevan etuuden ratkaisemista varten välttämättömät tiedot valtion ja kunnan viranomaiselta ja muulta julkisoikeudelliselta yhteisöltä, Eläketurvakeskukselta, eläkelaitokselta, vakuutuslaitokselta sekä muulta eläkkeen tai muun korvauksen myöntäjältä tai maksajalta, potilas- ja liikennevakuutuskeskukselta sekä työnantajalta. Kansaneläkelaitoksella on lisäksi oikeus saada pyynnöstä etuuden ratkaisemista varten välttämättömät tiedot potilasasiakirjoista, kuntoutuksesta, terveydentilasta, hoidosta ja työkyvystä sekä hoidosta perittävistä maksuista, ellei etuudenhakija itse toimita edellä mainittuja tietoja. Kansaneläkelaitoksen on annettava etuuden hakijalle sopivoin tavoin tiedot siitä, mistä häntä koskevia tietoja voidaan hankkia ja mihin niitä voidaan säännönmukaisesti luovuttaa. (Laki vammaisetuuksista 2007, 43 §.)

8.9 Viivästys

Etuuden maksamisen viivästyessä etuus maksetaan viivästysajalta korotettuna ja se lasketaan viivästysajan jokaiselta päivältä. Viivästysajan katsotaan alkavan, kun kolme kalenterikuukautta on kulunut sen kuukauden päättymisestä, jona hakija on jättänyt Kansaneläkelaitokselle hakemuksen tai muun vastaavan vaatimuksen sekä esittänyt etuuden määrää ja perustetta koskevan sellaisen selvityksen, kuin häneltä kohtuudella voidaan vaatia. Tämän lain mukaista etuutta ei voi ulosmitata. (Laki vammaisetuuksista 2007, 49 – 50 §.)

8.10 Lomakkeet

Hoitotukea haetaan verkossa lomakkeella EV 256 Kansaneläkelaitoksen internetsivuilla (<http://www.kela.fi> > Lomakkeet > Vammaistuet > Eläkettä saavan hoitotuki), jos käytössä on hakijan tai hänen edustajansa verkkopankkitunnukset. Lomakkeen voi myös tulostaa tyhjänä tai hakea Kansaneläkelaitoksen toimistosta, täyttää käsin ja palauttaa Kansaneläkelaitoksen toimistoon joko itse viemällä tai postittamalla. Mikäli hakija on asunut ulkomailla, on hänen liitteeksi täytettävä lomake ETK/Kela 7110 liite U Asuminen ja työnteko ulkomailla, joka löytyy Kansaneläkelaitoksen internetsivuilta (<http://www.kela.fi> > Lomakkeet > Eläkeläiset > Asumien ja työnteko ulkomailla). Ohjeet hoitotukihakemukseen ja lomakkeeseen Asuminen ja työnteko ulkomailla ovat liitteessä kaksi (Liite 2) ja ohjeiden jatkona on mallitäytetty hakemus.

9 RUOKAVALIOKORVAUS

Oikeus ruokavaliokorvaukseen on henkilöllä, jonka on asianmukaisesti määritellyn sairauden takia ehdottoman välttämätöntä käyttää gluteiinittomia tuotteita. Ruokakorvaus on 21€ kuukaudessa ja sitä voidaan maksaa samanaikaisesti hoitotuen kanssa. Ruokavaliokorvaus on verotonta tuloa. (Laki vammaisetuuksista 2007, 14 §.)

Edellä mainitun pykälän nojalla Kansaneläkelaitos on päättänyt, että keliakia on asianmukaisesti määriteltä silloin, kun henkilöllä on todettu ohutsuolen koepalassa tulehdus, johon liittyy keliakialle (K 90.0) ominainen suolinukan vaurioituminen. Koepalan löydös tulee olla kuvattuna lääkärinlausunnossa. Jos koepalaa ei ole otettu, tarvitaan hakemuksen liitteeksi alan erikoislääkärin lausunto, jossa tulee selvittää syyt, miksi koepalaa ei ole otettu ja, mihin diagnoosi perustuu, sairauden kliininen kuva, gluteiinittomien ruokavalion vaikutus oireisiin ja sekä keliakiaan liittyvien vasta-aineiden pitoisuus verikokeissa ja niiden aleneminen ruokavaliolla. Ihokeliakiassa (L 13.0) määrittely tulee perustua ihosta otettuun koepalaan, jonka löydös tulee olla kuvattuna lääkärinlausunnossa. (Kansaneläkelaitos 2010b.)

Ruokavaliokorvausta haetaan verkossa lomakkeella EV 259 Kansaneläkelaitoksen internetsivuilla (<http://www.kela.fi> > Lomakkeet > Sairastaminen > Ruokavaliokorvaus). Verkkohakuun tarvitaan hakijan tai hänen edustajansa verkkopankkitunnukset. Lomakkeen voi tulostaa tyhjänä ja täyttää käsin ja toimittaa Kansaneläkelaitoksen toimistoon joko viemällä itse tai postittamalla. Tyhjiä lomakkeita saa myös Kansaneläkelaitoksen toimipisteistä. Lomakkeen täyttöohje on liitteessä 3 (Liite 3) ja sen jatkona on mallitäytetty lomake.

10 APUVÄLINEPALVELUT

Kansanterveyslain mukaan kunnan tulee järjestää asukkaidensa sairaanhoito, johon luetaan lääkärin suorittama tutkimus ja hänen antamansa tai valvomansa hoito ja lääkinnällinen kuntoutus. (Kansanterveyslaki 1972, 14§.) Lääkinnällisellä kuntoutuksella pyritään parantamaan ja ylläpitämään kuntoutujan fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista toimintakykyä sekä edistämään ja tukemaan hänen elämäntilanteensa hallintaa ja hänen itsenäistä suoriutumistaan päivittäisissä toiminnoissa. (Asetus lääkinnällisestä kuntoutuksesta 1991, 3§.)

Lääkinnällisen kuntoutuksen palveluihin kuuluvat apuvälinepalvelut, joihin luetaan apuvälineiden tarpeen määrittely, välineiden sovitus, luovutus omaksi tai käytettäväksi, käytön opetus ja seuranta sekä välineiden huolto. Lääkinnälliseen kuntoutukseen kuuluvia apuvälineitä ovat lääkinnällisin perustein todetun toimintavajavuuden korjaamiseen tarkoitetut välineet, laitteet tai vastaavat, joita vajaakuntoinen henkilö tarvitsee selviytyäkseen päivittäisissä toiminnoissaan. Apuvälineisiin luetaan myös kuntoutuksessa tarvittavat hoito- ja apuvälineet. (Asetus lääkinnällisestä kuntoutuksesta 1991, 3§ ja 4§.)

Apuvälineen voi saada henkilö, jolla lääkäri on todennut sairaudesta tai vammasta johtuvan toimintavajavuuden ja sen aiheuttaman apuvälinetarpeen. Apuvälinepalvelujen järjestäminen on pääasiallisesti kuntien terveys- ja sosiaalitoimen tehtävä. Terveystieteidenhuollossa apuvälinepalvelut ovat osa lääkinnällistä kuntoutusta, joka on kun-

tien ja niiden muodostaminen erikoissairaanhoidopiirien tehtävä. Terveysthuollon apuvälineitä lainataan tai annetaan käyttöön sekä erikoissairaanhoidosta että perusterveydenhuollosta. Erikoissairaanhoidon rooli apuvälinepalveluissa rajautuu pääsääntöisesti vain hoitojaksoon liittyviin henkilökohtaisiin apuvälineisiin. Mikäli henkilön sairaus on sellainen, että sen hoitaminen kuuluu erikoissairaanhoidon piiriin, saa henkilö perusapuvälineet lainaan erikoissairaanhoidosta. Muussa tapauksessa perusapuvälinepalveluista vastaa perusterveydenhuolto. (Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin kuntayhtymä 2009a.)

Aloitteen apuvälineen saamiseksi voi tehdä henkilö itse, hänen omaisensa tai muu lähihenkilönsä, terapeutti, lääkäri tai muu asiakkaan tilanteen tunteva sosiaali- tai terveydenhuollon työntekijä ottamalla yhteyttä kyseisiä apuvälineitä myöntävään tahoon esimerkiksi oman kunnan terveystakeskukseen. Yhteydenotto aloittaa apuvälinepalveluprosessin, jonka tavoitteena on asiakkaan toimintakyvyn ja itsenäisen selviytymisen tukeminen tarkoituksenmukaisilla apuvälineillä. Apuvälinealan asiantuntija arvioi apuväline tarpeen, joka on aina yksilöllinen. Yhteistyössä asiakkaan ja hänen lähihenkilöidensä kanssa selvitetään apuvälineen käytön tavoite. Joitakin apuvälineitä on tarkoituksenmukaista sovittaa. Aina kun on mahdollista, sovitus tulee tehdä asiakkaan omassa toimintaympäristössä. (Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin kuntayhtymä 2009b.)

Asiakas saa apuvälineen pääsääntöisesti lainaksi. Luovutuksen yhteydessä varmistetaan apuvälineen sopivuus, tehdään tarvittavat säädöt ja annetaan tai järjestetään käytön opetus, jolla varmistetaan apuvälineen tarkoituksenmukainen ja turvallinen käyttö. Lainaksi annettavan apuvälineen luovutuksen yhteydessä tehdään kirjallinen lainaussopimus, josta ilmenee luovuttaneen yksikön ja asiakkaan yhteystiedot, apuvälineen tiedot, lainausehdot ja laina-aika. (Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin kuntayhtymä 2009b.)

Apuvälineen käytön seuranta kuuluu kaikille asiakkaan kanssa tekemisissä oleville. Apuvälineen käytössä ilmenneestä vaaratilanteesta tulee aina tehdä ilmoitus apuvälineen luovuttaneeseen tahoon. Kun apuvälineen laina-aika tai käyttötarve päättyy, tulee se aina palauttaa puhdistettuna viipymättä samaan yksikköön, josta se on saatu lainaankin. (Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin kuntayhtymä 2009b.)

11 HOITOTARVIKKEET

Kansanterveyslain (66/1992) perusteella kunnan tehtävänä on huolehtia kansanterveystyöstä. Osana kansanterveystyötä kunnan tehtävänä on järjestää asukkaidensa sairaanhoito. Vakiintuneena osana terveyskeskusten järjestämää sairaanhoitoa on eräiden pitkäaikaisten sairauksien hoidossa ja seurannassa tarpeellisten hoitovälineiden ja -tarvikkeiden jakaminen vastikkeetta potilaille heidän yksilöllisten tarpeidensa mukaisesti, jonka määrittelee hoitava lääkäri. Jakelun aloittamisesta päättää terveyskeskuksen lääkäri. jakelu aloitetaan mikäli hoitotarvikkeiden ja -välineiden tarpeen arvioidaan olevan pitkäaikainen, yleensä yli kolme kuukautta. Tarvikkeet ja välineet luovutetaan maksutta ja Sosiaali- ja terveysministeriö sekä lääninhallitukset seuraavat jakelun toteutumista. (Tampereen kaupunki 2010.)

Jakelussa olevat tarvikkeet ovat avannetarvikkeet, diabetestarvikkeet, dialyysitarvikkeet, hapen annon ja hengityksen tarvikkeet, haavanhoitotuotteet, imujen tarvikkeet, trakeostomiatarvikkeet, lääkkeen annostelun tarvikkeet, ravitsemuksen tarvikkeet, katetrit, virtsanohjaimet, virtsapussit, vaipat ja suolen toiminnan tarvikkeet. Kaikista tarvikkeista on olemassa Sosiaali- ja terveysministeriön ohjeessa suositusmäärät, kuinka paljon niitä annetaan vastikkeetta ja jos henkilö kuluttaa tarvikkeita enemmän, joutuu hän itse maksamaan yli menevän osan. (Tampereen kaupunki 2010.)

Lääkäri, joka määrittelee tarvikkeiden tarpeen, joko kirjaamalla tarpeen suoraan terveyskeskuksen tietojärjestelmään tai täyttämällä lomakkeen, jota kukin sairaanhoitopiiri käyttää. Tarvikkeita saa myös lääkärin kirjoittamalla B-lausunolla viemällä sen oman terveyskeskuksen kotisairaanhoidosta vastaavalle henkilölle. Tarvikkeet voidaan myös toimittaa suoraan kotiin, esimerkiksi vaippalaatikot. Tarvikkeita annetaan kolmen kuukauden tarve kerrallaan. (Tampereen kaupunki 2010.)

12 PROJEKTIN SUUNNITTELUN JA TOTEUTUKSEN ARVIOINTI

12.1 Aikataulun arviointi

Keväällä 2010 tekemäni aikataulu ei aluksi tuntunut kovin tiukalta. Osoittautui kuitenkin, että lakipykäliin perehtyminen oli työlästä. Ikäihmisten sosiaalietuuksista on kirjattu moniin eri lakeihin ja kaikkien niiden esiin etsiminen ja niistä oleellisen löytäminen ei ollut helppo tehtävä. Löytääkseni oikeat lait ja niiden oikeat kohdat oli Kansaneläkelaitoksen asiakassihteerin tapaaminen todella tärkeää. Myöhemmin olen ollut häneen yhteydessä moneen kertaan työn edetessä ja saanut häneltä hyviä neuvoja, miten eri lain kohtia Kansaneläkelaitoksessa tulkitaan ja minkä lain mihinkin kohtaan Kansaneläkelaitos päätöksiä tehdessään nojautuu.

Teoriapohjan piti olla valmis suunnitteluseminaariin mennessä, joka oli toukokuun viimeinen päivä. Teoriapohjaa oli siihen mennessä kirjoitettu jonkin verran, mutta läheskään kaikki ei ollut valmiina. Silloin puuttui koko apuvälineitä käsittelevä osa ja moneen kohtaan on täytynyt tehdä lisäyksiä ja tarkennuksia. Suunnitteluseminaarissa kommentoitiin tekstin vaikeaselkoisuutta, joten sitä on sen jälkeen muokattu mahdollisimman helppolukuiseksi. Tämä oli hidasta ja työlästä, koska lain henki ei saa muuttua, vaikka sitä yritetään selittää ja tulkita yksinkertaisesti.

Aikataulu ei ihan pitänyt ja sen kiinni saaminen ei ollut helppoa. Työn ja yksityiselämän velvollisuuksien hoitamisen ohella ei tahtonut voimavaroja riittää enää opinäytetyön pohtimiseen. Asia itsessään oli mielestäni kiinnostava ja tärkeä työni kannalta ja vaikka tekstiä ei tullutkaan kirjoitettua, ajatukset kuitenkin työskentelivät aiheen parissa. Lokakuun puolessa välissä lähetin ensimmäisen version tutorille, Villa Marian palveluvastaavalle ja Kansaneläkelaitoksen asiakassihteerille tarkasteluun. Heiltä saamani palaute oli rakentavaa ja korjaukset valmistuivat reilussa viikossa. Lokakuun lopussa lähetin korjatun version vielä edellä mainituille.

12.2 Työn toteutuksen arviointi

Aloittaessani opinnäytetyötä tiesin, miten se tulee rakentumaan. Moneen kertaan on kuitenkin ollut tarvetta pohtia sitä uudelleen. Lopulta päädyin nykyiseen asioiden esittämisjärjestykseen, mikä vaikuttaa selkeältä ja loogiselta. Ensin esitellään työn tarkoitus ja tavoitteet ja sitten yritys, jolle se tehdään. Sen jälkeen vuorossa ovat lakien ja asetusten läpikäyminen ja niiden selventäminen, jotta lukija tietäisi ja ymmärtäisi, mitä lainsäädäntö pitää sisällään ikäihmisten sosiaalieluksista. Lopussa pohditaan, miten työ on onnistunut ja sen jälkeen liitteissä on erillinen osa, joka sisältää varsinaiset lomakkeiden täyttöohjeet.

Edellä kuvatulla tavalla rakennettuna työ on helppo ottaa jokapäiväiseksi työvälineeksi. Kun puhutaan asukkaiden ja heidän omaistensa kanssa sosiaalieluksista, joita asukkaalla on oikeus saada, löytyvät nämä tiedot opinnäytetyön teoriaosasta jokainen omasta luvustaan. Jokainen etuutta käsittelevä asia on helppo löytää sisällysluettelon avulla.

Lomakkeita täytettäessä voi ottaa täyttöohjeet esille lomakkeiden viereen ja seurata ohjeita kohta kohdalta täytön edetessä. Jos jokin ohje on jäänyt epäselväksi, tukevat mallitäytetyt lomakkeet ohjetta. Lomakkeiden täyttöohjeet on pyritty tekemään sellaisiksi, että vaikka lomakkeen täyttäjä ei olisi koskaan elämässään täyttänyt yhtään lomaketta, osaisi hän sen tehdä.

Tulevaisuuden haasteeksi jää opinnäytetyön päivittäminen. Sosiaalielutukset ovat sidottuja elinkustannusindeksiin ja siksi summat tarkistetaan vuosittain. Samoin lainsäädäntöä uusitaan ja lomakkeita uudistetaan, joten päivittämättä ohjeistus on vanhanaikainen muutamassa vuodessa.

12.3 Projektin eettiset näkökohdat

Lait yrittävät aina olla tasapuolisia kaikille ja pitää heikossa asemassa olevien puolta. Tämä pätee myös ikäihmisten sosiaalielutusoikeuksiin. Eettiseltä kannalta voidaan

pohtia, onko oikein, että hoivakodin, jonka tarkoituksena on tehdä voittoa, henkilökunta on avainasemassa hakemassa asukkailleen rahallisia sosiaalietuuksia, joista hoivakoti ehkä itse hyötyy. Tätä voidaan pohtia kahdesta näkökulmasta. Toinen on se, että asukkaat asuvat Villa Mariassa Uudenkaupungin maksusitoumuksella ja siten Villa Maria ei varsinaisesti hyödy asukkaidensa taloudellisesta tilanteesta, vaan ennemminkin Uusikaupunki. Toinen näkökulma on se, että jos näitä sosiaalietuuksia ei olisi mahdollista saada ollenkaan, olisiko yksityisillä palvelukodeilla asukkaita lainkaan. Kuntien taloudellinen ahdinko on johtanut siihen, että kuntien päätöksentekijöiden on ollut pakko miettiä ikäihmisten hoiva uudella tavalla ja tehostettu palveluasuminen on mahdollistunut sosiaalietuksien turvin. Tämä on antanut yksityisille palvelutuottajille liikeidean tehdä vanhusten hoitamisella taloudellista voittoa, mikä voi olla asiaan monen mielestä eettisesti arveluttavaa.

Kolmanneksi voidaan pohtia, onko oikein, että ikäihmiset ovat sellaisessa asemassa, että heidän hoitajansa tietävät heidän taloudellisen tilanteensa. Vanhusten hoidosta puhuttaessa puhutaan paljon myös vanhusten itsemääräämisoikeudesta ja ihmisarvoisesta ikääntymisestä. Joutuessaan taloudellisesti riippuvaisiksi eri tukimuodoista vanhus kokee herkästi tulevansa vain kalliiksi yhteiskunnalle, mikä on omiaan laskemaan vanhusten omanarvontuntoa. Siksi aina rahasta puhuttaessa ja tukihakemuksia täytettäessä yhdessä ikäihmisten kanssa tulisi muistaa hienotunteisuus ja asiallisuus, jotta ei loukattaisi ikäihmisten herkkää mieltä heidän elämänsä loppuaikoina, vaan he saisivat elää elämänsä arvokkaasti loppuun asti.

LÄHTEET

Asetus lääkinnällisestä kuntoutuksesta. 1991. 28.6.1991/1015.

Asetus sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista. 1992. 9.10.1992/912.

Esperi Care Oy. Viitattu 12.11.2009. <http://www.esperi.fi>

Kansaneläkelaitos. 2006. Kansaneläkelaitoksen päätös lääketieteellisistä edellytyksistä, jotka sairauden tulee kliinisen ravintovalmisteen korvaamiseksi täyttää (PDF-tiedosto). Viitattu 3.10.2010.

<http://www.kela.fi/in/internet/liite.nsf/NET/020107133030KA?OpenDocument>

Kansaneläkelaitos. 2009. Asumisen tuet. Viitattu 5.9.2010.

<http://www.kela.fi/in/internet/suomi.nsf/NET/170501111907EH?OpenDocument>

Kansaneläkelaitos. 2010a. Lääkekorvaukset. Viitattu 3.10.2010.

<http://www.kela.fi/in/internet/suomi.nsf/NET/020402123907EH?OpenDocument>

Kansaneläkelaitos 2010b. Ruokavaliokorvaus. Viitattu 9.10.2010.

<http://www.kela.fi/in/internet/suomi.nsf/NET/161002135501HN?OpenDocument>

Kansanterveyslaki. 1972. 28.1.1972/66.

Laki edunvalvontavaltuutuksesta. 2007. 25.5.2007/648.

Laki eläkkeensaajan asumistuesta. 2007. 11.5.2007/571.

Laki holhoustoimesta. 1999. 1.4.1999/442.

Laki vammaisetuksista. 2007. 11.5.2007/570.

Läkelaki. 1987. 10.4.1987/395.

Sairausvakuutuslaki. 2004. 21.12.2004/1224.

Siren, Maria. 2010. Palveluvastaava, Hoivapalvelukeskus Villa Maria. Uusikaupunki. Haastattelu. 24.2.2010.

Sosiaali- ja terveysministeriö. 2008. Ikäihmisten palvelujen laatusuositus. Viitattu 12.1.2010.. http://www.stm.fi/julkaisut/nayta/_julkaisu/1063089#fi

Tampereen kaupunki. 2010. Maksutta jaettavat hoitotarvikkeet ja -välineet. Viitattu 20.10.2010.

<http://www.tampere.fi/material/attachments/m/5nyhtuMwk/Hoitotarvikkeet.pdf>

Uudenkaupungin kaupungin sosiaali- ja terveyslautakunta. 2009. 17.9.2009 pidetyn kokouksen pöytäkirja. Viitattu 13.1.2010. <http://uki.fi/ptk/dynastia/kokous/KOKOUS-1558.HTM>

Valtioneuvosto. 2009. Valtioneuvoston asetus 197/2009 lääketieteellisin perustein vaikeiksi arvioitavista sairauksista, joiden hoidossa käytettävien klinisten ravintovalmisteiden kustannuksista sairausvakuutuslain perusteella korvataan 72 tai 42 prosenttia. Viitattu 9.10.2010. <http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2009/20090197>

Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin kuntayhtymä. 2009a. Ketkä apuvälinepalveluja järjestävät? Viitattu 9.10.2010. <http://www.vsshp.fi/fi/3943>

Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin kuntayhtymä. 2009b. Apuvälinepalvelut. Viitattu 9.10.2010. <http://www.vsshp.fi/fi/3942>

Asumistukihakemuksen täyttöohjeet

Sivu yksi:

Lomakkeen täyttäminen aloitetaan merkitsemällä hakijan sosiaaliturvatunnus sille varattuun ruutuun.

Kohdassa yksi hakija täyttää sosiaaliturvatunnuksensa ja haetaanko asumistukea ensimmäisen kerran vai asumistuelle muutosta ja syy, miksi muutosta haetaan ja ajan-kohta, jolloin mahdollinen muutos on tapahtunut.

Kohtaan kaksi täytetään asiakkaan henkilötiedot ja kieli, millä halutaan päätökset tehtävän ja se, onko asiakkaalla edunvalvoja.

Kohtaan kolme tulee hakijan puolison tiedot ja tieto siitä, onko hänellä edunvalvoja. Jos hakija on naimaton tai leski, jätetään kaikki puolisoa koskevat kohdat tyhjiksi. Mikäli asiakkaalla tai hänen puolisolllaan on edunvalvoja, tarvitaan hakemuksen liitteeksi kopio edunvalvojan määräyksestä. Kaikki hakemukseen tarvittavat liitteet numeroidaan juoksevilla numerolla ja niihin viitataan lomaketta täytettäessä.

Kohtaan neljä merkitään hakijan pankkitilin numero IBAN-tilinumeron kohdalle, puolison pankkitilin numero merkitään vain, mikäli myös hän hakee asumistukea.

Kohtaan viisi merkitään tiedot siitä, onko hakijalla yhteistalous puolisonsa kanssa. Syy siihen, että puoliso asuu eri osoitteessa, voi olla ero, laitoshoido tai muu syy. Tällöin rastitetaan oikea vaihtoehto ja muu syy kerrotaan.

Kohtaan kuusi täytetään tiedot hakijan ja hänen puolisonsa viimeksi kuluneen vuoden aikana olleista yli 3 kuukautta kestäneistä sairaala- tai laitoshoidojaksoista, hoitopaikka ja niiden ajankohta.

Kohtaan seitsemän tulee tiedot samassa asunnossa mahdollisesti asuvista alle 18-vuotiaista henkilöistä. Alle 18-vuotiaiden lasten henkilötunnukset merkitään ja mikä-

li asunnossa asuu yli 18-vuotiaita lapsia tai henkilöitä, jotka eivät maksa asumisestaan rahallista korvausta, on hakemuksen laitettava numeroitu liite heidän tuloistaan. Jos asunnossa asuu henkilöitä, jotka maksavat asumisestaan rahallista korvausta, on hakemukseen liitettävä kopio alivuokralais-sopimuksesta, josta ilmenee vuokran määrä. Hakemukseen merkitään tällöin liitteen seuraava juokseva numero.

Sivu kaksi:

Kohdassa kahdeksan ilmoitetaan hakijan ja hänen puolisonsa kaikki eläkkeet ja rahalliset korvaukset euromääräisinä kuukausierinä, joita he jo saavat. Mikäli hakija tai hänen puolisonsa aikovat hakea jotakin muuta etuutta, laitetaan rasti kohtaan haen, ja kerrotaan, mitä etuutta he aikovat hakea ja mistä laitoksesta. Mikäli hakija saa eläkettä ulkomailta, tarvitaan siitä hakemuksen liitteeksi päätös tai sellainen todistus, josta ilmenee rahallinen summa ennen ennakonpidätystä. Todistuksen saa postitse vuosittain sellaiset henkilöt, jotka ovat työskennelleet EU-maissa vuoden 1970 aikana tai sen jälkeen. Hakemukseen merkitään liitteen numero.

Kohdassa yhdeksän ilmoitetaan hakijan ja hänen puolisonsa muut mahdolliset rahalliset ansiotulot euromääräisinä kuukausierinä. Tässä kohdassa tarkoitetaan mahdollisia palkkatuloja, ja mikäli niitä on, niistä tarvitaan hakemuksen liitteeksi työnantajalta palkkatodistus tai palkkalaskelmat edelliseltä ja kuluvalta vuodelta. Hakemukseen merkitään taas liitteiden numerot.

Kohdassa 10 ilmoitetaan hakijan ja puolison mahdolliset yrittäjätulot euromääräisinä vuosityötuloina, jotka ovat hänen yrittäjä-eläkkeensä tai maatalousyrittäjä-eläkkeensä maksuperusteena. Nämä summat löytyvät edellä mainittujen eläkeyhtiöiden vuosiluonnoksista, jotka tulevat postitse kotiin sellaisille henkilöille, jotka maksavat tai ovat maksaneet edellä mainittuja eläkkeitä itselleen.

Kohdassa 11 ilmoitetaan hakijan ja puolison muut mahdolliset pääomatulot, kuten korko ja vuokratulot, joko vuosittaisina tai kuukausittaisina euromäärinä ja mahdolliset elatusavut ja syytinki-tulot. Mikäli tässä tarkoitettuja tuloja on, tarvitaan niistä liitteeksi selvitykset, esimerkiksi pankin tiliotteet. Hakemukseen rastitetaan edellä mainittu kohta ja viivalle kirjoitetaan liitteen numero.

Kohtaan 12 luetellaan kaikki kiinteä omaisuus ja mahdolliset pankkitalletukset ja niiden korkoprosentit. Kaikesta luettelossa mainitusta omaisuudesta liitetään hakemukseen selvitykset. Pankkitalletuksista ja niiden koroista tarvitaan pankin tiliotteet, osakkeista pankin arvo-osuus-tiliotteet ja rahastoista ja eläke- ja säästövakuutuksista vuosi-ilmoitukset. Näistä lasketaan luvussa esitetyn järjestelmän mukaisesti niiden tuotto. Liitteiden kanssa toimitaan samoin kuin kohdassa 11.

Sivu kolme:

Kohdassa 13 kysytään, onko hakija tai hänen puolisonsa myynyt tai lahjoittanut omaisuuttaan viimeksi kuluneen viiden vuoden aikana. Jos näin on tehty, laitetaan hakemuksen liitteeksi kauppa- tai lahjoituskirjat, joista käy ilmi, mitä on myyty tai lahjoitettu, kenelle ja mihin hintaan. Hakemukseen rastitetaan kyllä ja viivalle kirjoitetaan liitteiden numerot.

Kohdassa 14 ilmoitetaan mahdolliset lainat ja niiden käyttötarkoitus ja korkoprosentit. Lainoista tarvitaan myöntäneen pankin todistukset alkupääomasta ja jäljellä olevasta pääomasta sekä maksetuista koroista ja tulevista korkomenoista. Lainat rastitetaan käyttötarkoituksen mukaan hakemukseen ja viivalle kirjoitetaan liitteen numero, johon viitataan. Jos lainat ovat puolison kanssa yhteisiä, kummankin lainasumma merkitään erikseen pankin antaman ilmoituksen mukaan.

Kohdassa 15 annetaan tiedot asunnosta, johon asumistukea haetaan. Hakijan asuessa vuokra-asunnossa, vuokrasopimus liitetään hakemukseen. Mikäli kirjallista vuokrasopimusta ei ole, merkitään hakemukseen vuokran-antajan nimi, osoite ja puhelinnumero. Omistusasunnossa asuttaessa selvitetään asuntoon muuttopäivä, asunnon pinta-ala ja asumismuoto. Mikäli hakijan käytössä on vain osa asunnosta, selvitetään, minkä suuruinen hakijan käytössä oleva pinta-ala on.

Sivu neljä:

Kohdassa 16 selvitetään asumismenot. Jos hakija on vuokralla ja asuu lähiomaisen kanssa ja on päävuokralainen, merkitään ensimmäiselle viivalle koko vuokra/kuukausi ja päivämäärä, milloin vuokrasuhde on alkanut. Mikäli hakija omistaa asunnon, merkitään edellä mainittuun kohtaa koko yhtiövastike/kuukausi ja päivämäärä, milloin hakija on alkanut maksaa yhtiövastiketta. Jotta Kansaneläkelaitos tie-

tää, kummasta on kysymys, viivataan tarpeeton vaihtoehto yli. Lisäksi ilmoitetaan vesimaksun suuruus/kuukausi tai rastitaan kohta, jossa ilmoitetaan, että vesimaksu maksetaan kulutuksen mukaan. Mikäli vuokraan tai vastikkeeseen sisältyy lämmitys ja vesi, rastitaan se seuraavalle riville ja jos vuokrakuitissa ilmoitetaan summa/kuukausi, merkitään se tähän. Muutoin lämmitys- ja vesikustannukset selvitetään seuraavassa kohdassa. Jos sähkö sisältyy vuokraan tai vastikkeeseen, kirjoitetaan se seuraavalle riville. Mikäli sähkölle on ilmoitettu vuokrakuitissa erillinen summa/kuukausi, merkitään se tähän. Seuraavalla rivillä ilmoitetaan muut mahdolliset vuokran tai vastikkeen yhteydessä perittävät maksut, kuten autopaikkamaksu, pesutupa- tai saunamaksu, internet-maksu tai yhteisantennimaksu/kuukausi. Viimeiselle riville merkitään omistusomakotitalon tontin vuokra. Kaikista asumiseen liittyvistä maksuista laitetaan liitteet mukaan. Jos vuokrasopimuksesta ei käy ilmi vuokran yhteydessä maksettavien muiden maksujen euromäärä, laitetaan muista maksuista liitteiksi maksukuitit. Liitteet numeroidaan juoksevilla numerolla kuten edellä ja liitteen numeroon viitataan kunkin kirjoitetun summan yhteydessä, esimerkiksi sähkö 152 €, ks. liite 12.

Kohta 17 täytetään, jos hakija asuu omakotitalossa tai vastaa asunnon lämmitysmenoista ja vesilaskuista itse. Ensimmäisenä kysytään omakotitalon valmistumisvuotta, onko se valmistunut ennen 1974 vai sen jälkeen. Mikäli omakotitaloon on tehty peruskorjaus, merkitään tähän kohtaan peruskorjausvuosi eikä valmistumisvuotta ja otsikosta viivataan tarpeeton vaihtoehto yli. Peruskorjauksista selvitetään korjaustoimenpiteet ja niiden valmistumisvuosi liitteessä, johon taas viitataan. Toiseksi kysytään lämmitystapaa ja rastitaan oikea vaihtoehto tai kirjoitetaan riville lämmitysmuoto. Liitteiksi laitetaan maksutositteet, jotka lämmityksestä ovat aiheutuneet. Kolmanneksi kysytään, onko asunnossa vesijohto, vesimittari ja lämmin vesi. Vedestä aiheutuvat kustannukset todennetaan liitteiksi laitettavalla vesilaskulla.

Lopuksi hakemuksen allekirjoittaa hakija ja hänen puolisonsa, jos myös puoliso hakee asumistukea. Allekirjoitusten jälkeen rastitaan luettelosta mukaan laitettavat liitteet ja merkitään liiteselityksen jälkeen liitteiden numerot, joihin viitataan, esimerkiksi X kohta 9 selvitys palkkatuloista, liitteet 4, 5 ja 6. Viimeksi lasketaan yhteen kaikki liitteet ja niiden lukumäärä merkitään lomakkeen alkuun sille varattuun paikkaan. Mikäli hakija on jo aiemmin toimittanut Kansaneläkelaitokselle, esimerkiksi

jonkin muun etuuden hakemisen yhteydessä, jonkin myös nyt pyydettävistä liitteistä, ei sitä tarvitse toimittaa uudelleen. Silloin rastitetaan lomakkeen lopusta kohta ” Olen jo aiemmin toimittanut liitteen” ja kirjoitetaan riville, mistä liitteestä on kysymys. Kansaneläkelaitosta helpottaa, jos selvitetään myös, minkä asian yhteydessä liite on toimitettu ja koska. Tämä tulee ajankohtaiseksi esimerkiksi silloin, kun haetaan asu-
mistuen tarkistusta olosuhteiden muutosten vuoksi.

Eläkkeensaajan asumistuen hakemus

Liitteet 6 kpl

Hakijan henkilötunnus

XXXXXX-XXXX

HAKUAIKA

Eläkkeensaajan asumistuki voidaan myöntää takautuvasti enintään 6 kalenterikuukauden ajalta ennen sen hakemista.

☐ Lisätietoja eri paperilla1
HAKEMUS

Molemmat puoliset voivat hakea eläkkeensaajan asumistukea tällä samalla lomakkeella

Hakija (täyttää kohdan 2 tiedot)

Haen ☒ asumistukea ☐ asumistuen tarkistusta ☐ asumistuen määräaikaistarkistusta

Hakija (täyttää kohdan 3 tiedot)

Haen ☐ asumistukea ☐ asumistuen tarkistusta ☐ asumistuen määräaikaistarkistusta

Merkittävää tarkistuksen aiheuttava muutos ja aika:

☐ Asumismenojen muutos☐ Tulojen ja/tai omaisuuden muutos☐ Asunnossa asuvien henkilöiden lukumäärän muutos☐ Asunnon vaihto☐ Perhesuhteiden muutos (esim. avio- tai avoliittoon meno)☐ Hakijan/puolison laitoshoidon joutuminen2
HAKIJA

Sukunimi ja etunimet

Eläkeläinen Elsa

Lähiosoite

Kullervontie 2

Asunnon sijaintikunta

Uusikaupunki

Postinumero

23500

Postitoimipaikka

Uusikaupunki

Puhelinnumero

Sähköpostiosoite

Haluun päätöksen

☒ suomeksi ☐ ruotsiksi

Onko Teille määrätty edunvalvoja?

☒ Ei ☐ On; liittääkö kopio määräyksestä.3 HAKIJA/
PUOLISO

Puolisolla tarkoitetaan avio- tai avopuolisoa tai rekisteröidyn parisuhteen osapuolta

Henkilötunnus

Sukunimi ja etunimet

Puhelinnumero

Sähköpostiosoite

Haluun päätöksen

☐ suomeksi ☐ ruotsiksi

Onko Teille määrätty edunvalvoja?

☐ Ei ☐ On; liittääkö kopio määräyksestä.4
MAKSUSOITE

Hakija IBAN-tilinumero

XXXXXXXX-XXXXXXXXXX

BIC-pankkitunniste

Puolison Maksusoiite-tiedot merkitään vain, jos myös hän hakee tukea.

Puoliso IBAN-tilinumero

BIC-pankkitunniste

5
YHTEISTALOUS/
ERI TALOUS

Onko Teillä yhteinen talous puolisonne kanssa?

☐ Kyllä ☒ Ei

Jos asutte erillään puolisostanne, mistä alkaen?

Syy erillään asumiseen

☐ Välien rikkoutuminen ☐ Laitoshoidon☒ Muu syy; mikä? leski6
SAIRAALA- JA
LAITOSHOITO

Saatteko tai oletteko saanut yli 3 kk kestävää hoitoa sairaalassa tai muussa laitoksessa viimeksi kuluneiden 12 kk:n aikana?

Hakija

☐ En ☒ Kyllä; hoidon aika ja paikka

Puoliso

☐ En ☐ Kyllä; hoidon aika ja paikka

Uudenkaupungin tk, 2.4.-8.7.2010

7
SAMASSA
ASUNNOSSA
ASUVAT
HENKILÖT

Asunnossa asuvien alle 18-vuotiaiden lasten henkilötunnukset

Yli 18-vuotiaiden lasten ja muiden henkilöiden nimet, henkilötunnukset, heidän maksamansa osuus asumismenoista sekä heidän tulonsa, jos he eivät osallistu asumismenoihin.

Onko asunnosta vuokrattu huoneita?

☐ Ei ☐ On, _____ kpl _____ Vuokratun osan pinta-ala _____ m²

Alivuokralaisen nimi ja maksama vuokra €/kk (ks. liitteet s. 4)

Asumistukea haettaessa annetaan tiedot myös puolison tuloista ja omaisuudesta

**8
ELÄKKEET JA
KORVAUKSET**

Saatteko tai haetteko muuta kuin Kelan maksamaa eläkettä esim. työeläkettä, korvausta tapaturmasta, ammattitaidusta, liikennevahingosta, sotilasvammasta tai potilasvahingosta? Jos saatte tai haette eläkettä tai korvausta ulkomailta, ilmoittakaa, mistä maasta haette tai saatte etuutta (ks. liitteet s. 4).

Hakija

☐ En saa/
en hae

☐ Haen; mitä etuutta ja mistä
laitoksesta?

Puoliso

☐ En saa/
en hae

☐ Haen; mitä etuutta ja mistä
laitoksesta?

☒ Saan; mitä etuutta, mistä laitoksesta ja etuuden
määrä kuukaudessa?

työeläke, Etera, 512 €/kk, liite 1

☐ Saan; mitä etuutta, mistä laitoksesta ja etuuden
määrä kuukaudessa?

**9
MUUT
ANSIOTULOT**

Saatteko palkkatulota pää- tai sivutoimesta, tuloa luottamustoimista, apurahaa tai työttömyyskassan maksamaa päivärahaa?

Hakija

☒ En saa

☐ Saan; mitä tuloa ja mistä?

Puoliso

☐ En saa

☐ Saan; mitä tuloa ja mistä?

Määrä kuukaudessa tai muulta ajanjaksolta (mitä)?

Määrä kuukaudessa tai muulta ajanjaksolta (mitä)?

**10
TULOT YRITYS-
TOIMINNASTA**

Harjoitatteko elinkeinotoimintaa taikka maa- tai porotaloutta?

Hakija

☒ En

☐ Kyllä

YEL-työtulon määrä _____ €/v

MYEL-työtulon määrä _____ €/v

Jos Teillä ei ole YEL-/MYEL -vakuutusta, ilmoittakaa oma
arvionne yritystoiminnan tulosta.

€/kk Starttiraha _____ €/kk

Puoliso

☐ En

☐ Kyllä

YEL-työtulon määrä _____ €/v

MYEL-työtulon määrä _____ €/v

Jos Teillä ei ole YEL-/MYEL -vakuutusta, ilmoittakaa oma
arvionne yritystoiminnan tulosta.

€/kk Starttiraha _____ €/kk

**11
PÄÄOMA- JA
MUUT TULOT**

Saatteko muuta tuloa, esim. korko-, osinko- tai vuokratulota (ks. liitteet s. 4)?

Hakija

☐ En saa

☒ Saan; mitä tuloa, määrä kuukau-
dessa tai muulta ajanjaksolta?

Vuokratulo 250 €/kk, liite 2

Puoliso

☐ En saa

☐ Saan; mitä tuloa, määrä kuukau-
dessa tai muulta ajanjaksolta?

Saatteko elatusapua tai syytinkiä?

☒ En saa

☐ Saan; maksaja, määrä ja mitä
syytinkiin sisältyy?

Saatteko elatusapua tai syytinkiä?

☐ En saa

☐ Saan; maksaja, määrä ja mitä
syytinkiin sisältyy?

**12
OMAISUUS**

Onko Teillä ja/tai puolisolanne kiinteää omaisuutta kuten kesäasunto tai metsää? Ilmoittakaa tilan nimi, pinta-ala ja
kunta. Jos omaisuus on yhteistä, ilmoittakaa kummankin osuus erikseen (ks. liitteet s. 4).

Asunto-osake As Oy Alinenkatu 12, liite 3

Onko Teillä ja/tai puolisolanne rahaa pankkitilillä (talletuksia), osakkeita, osuustodistuksia, sijoitusrahasto-osuuksia,
säästö- tai eläkevakuutuksia taikka joukkovelkakirjoja? Jos talletukset ovat yhteisiä, ilmoittakaa kummankin osuus
erikseen (ks. liitteet s. 4).

Hakija

☐ Ei

☒ Kyllä; mitä?

☒ Talletuksia; ilmoittakaa pankin nimi, määrä euroina ja
tilin/talletuksen korkoprosentti.

Uudenkaupungin OP 8500€, liite 4

1,2 %

_____ %

_____ %

☒ Osakkeita; ilmoittakaa yhtiö, lukumäärä ja
hankinta-aika.

**Vakka-Suomen Puhelin 1 kpl, ostettu vuonna
1953, liite 5**

☐ Sijoitusrahasto-osuuksia; ilmoittakaa rahasto,
osuuksien lukumäärä ja hankinta-aika.

Puoliso

☐ Ei

☐ Kyllä; mitä?

☐ Talletuksia; ilmoittakaa pankin nimi, määrä euroina ja
tilin/talletuksen korkoprosentti.

_____ %

_____ %

☐ Osakkeita; ilmoittakaa yhtiö, lukumäärä ja
hankinta-aika.

☐ Sijoitusrahasto-osuuksia; ilmoittakaa rahasto,
osuuksien lukumäärä ja hankinta-aika.

Hakija ☐ Säästövakuutuksia; ilmoittakaa yhtiö ja takaisinosto-arvo euroina. ☐ Eläkevakuutuksia; ilmoittakaa yhtiö ja vakuutusarvo euroina. ☐ Joukkovelkakirjoja; ilmoittakaa käypä arvo euroina.	Puoliso ☐ Säästövakuutuksia; ilmoittakaa yhtiö ja takaisinosto-arvo euroina. ☐ Eläkevakuutuksia; ilmoittakaa yhtiö ja vakuutusarvo euroina. ☐ Joukkovelkakirjoja; ilmoittakaa käypä arvo euroina.
---	--

Onko Teillä ja/tai puolisolanne muuta kuin edellä mainittua omaisuutta (kuten yhtiöosuuksia)?

☒ Ei ☐ Kyllä; mitä omaisuutta?

13 OMAISUUDEN MUUTOKSET Oletteko Te tai puolisonne viimeksi kuluneiden viiden vuoden aikana myynyt tai lahjoittanut omaisuutta?

☒ Ei ☐ Kyllä; kenelle, mitä, mihin hintaan ja millä ehdoilla (ks. liitteet s. 4)?

14 LAINAT Onko Teillä ja/tai puolisolanne asuntolainaa. Jos laina on yhteistä, ilmoittakaa kummankin osuus erikseen (ks. liitteet s. 4)?

Hakija			
☒ Ei	☐ Kyllä		
Lainan antaja	Nykyinen määrä, €	Korko %	
<hr/>			
Puoliso			
☐ Ei	☐ Kyllä		
Lainan antaja	Nykyinen määrä, €	Korko %	
<hr/>			
Onko Teillä ja/tai puolisolanne kulutusluottoja tai muuta lainaa. Jos laina on yhteistä, ilmoittakaa kummankin osuus erikseen (ks. liitteet s. 4)?			
Hakija			
☒ Ei	☐ Kyllä		
Lainan antaja ja käyttötarkoitus	Nykyinen määrä, €	Korko %	
<hr/>			
Puoliso			
☐ Ei	☐ Kyllä		
Lainan antaja ja käyttötarkoitus	Nykyinen määrä, €	Korko %	
<hr/>			

15 ASUNTOTIEDOT (ks. liitteet s. 4)

Haen tukea

☐ vuokra-asuntoon, joka on ☒ palvelutalo/asumis-palveluyksikkö ☐ muu päävuokra-asunto ☐ alivuokra-asunto ☐ asuntola/yömyä

☐ omakotitalo ☐ muu, mikä?

Vuokranantajan nimi, osoite ja puhelinnumero **Esperi Care Oy, Kullervontie 2, 23500 Uusikaupunki, liite 6**

Haen tukea

☐ osuomistus-asuntoon ☐ asumisoikeus-asuntoon

☐ omistus-asuntoon, joka on ☐ omakotitalo ☐ osake-asunto; asunto-osakeyhtiön nimi?

Asunnon omistaa ☐ hakija ☐ muu henkilö; kuka?

Asuntoon muuttopäivä **1 10 2010**

Asunnon koko pinta-ala **14** m² **1** huonetta ja ☐ keittiö ☐ keittokomero **1** m² ☐ huonetta ja ☐ keittiö ☐ keittokomero

16 ASUMISMENOT Vuokra/vastike ¹⁾ 1 10 2010 alkaen 368 €/kk Vesimaksu/henkilö 9,20 €/kk
(ks. liitteet s. 4) _____ alkaen _____ €/kk ☐ Maksan vesimaksun kulutuksen mukaan.

Vesimaksu/henkilö _____ €/kk
☐ Maksan vesimaksun kulutuksen mukaan.

Menoihin sisältyy: Lämmitys ☒ Kyllä ☐ Ei; täyttää kohta 17 Hoitomien perusteet.

Vesi ☐ Kyllä ☒ Ei; täyttää kohta 17 Hoitomien perusteet.

Vuokraan sisältyvät muut edut (esim. sähkö); mitkä?

sähkö 12 €/kk, _____ €/kk, _____ €/kk

Vuokran tai vastikkeen yhteydessä maksettavat muut maksut (esim. sauna, pesutupa, autopaikka, internet); mitkä?

_____ €/kk, _____ €/kk, _____ €/kk

Omakotitalon tontin vuokra _____ €/vuodessa

1) Merkitään koko vuokra tai vastike, jos olette päävuokralainen tai omistaja tai asutte lähisukulaisten tai lähiomaisen luona. Jos olette muun kuin lähisukulaisten tai lähiomaisen alivuokralainen, merkitään vain maksamanne vuokra.

17 HOITOMENOIDEN PERUSTEET Täytetään omakotitalosta ja silloin kun vuokra-/osakeasunnossa asuva vastaa itse asunnon hoitomien perusteista (lämmityksestä/vedestä)
Rakennus on valmistunut/perusparannettu Jos rakennuksessa on tehty perusparannus, rastittakaa perusparannuksen
☒ ennen v. 1974 ☐ v. 1974 tai sen jälkeen alankohda, ei rakennuksen valmistumisaikaa (ks. liitteet s. 4).
Lämmitystapa
☒ Keskuslämmitys (esim. kauko-, sähkö-, öljylämmitys jne.) ☐ Muu lämmitystapa (esim. puulämmitys); mikä?
Onko asunnossa vesijohto? ☐ Ei ☒ On Onko asunnossa vesimittari? ☒ Ei ☐ On
☐ Ei ☒ On; onko lämmin vesi? ☒ On ☐ Ei

18 ALLEKIRJOITUS Vakuutan antamani tiedot oikeiksi ja ilmoitan, jos tietoni muuttuvat.
Annan suostumukseni siihen, että pankki palauttaa tililleni tulleet aiheuttamat eläkesuoritukset eläkkeen maksajalle.
Päiväys _____

Hakijan allekirjoitus _____

Puolison allekirjoitus (jos myös hän hakee tukea) _____

Kela voi käyttää tämän etuusasian ratkaisemiseksi saatuja tietoja myös muussa etuusasialla, jos tiedot on lain mukaan otettava siinä huomioon. Samoin muuta etuutta varten saatuja tietoja voidaan käyttää ratkaistaessa tätä etuutta.
Kelan toimistosta saatte tietoa siitä, mistä Teiltä koskevia tietoja voidaan hankkia ja mihin niitä voidaan säännönmukaisesti luovuttaa.

Hakemuksen liitteet – Merkitään rastilla hakemuksen yhteydessä toimittamanne liitteet.

Kohdat 2 ja 3 ☐ Kopio edunvalvojan määräyksestä, jos Teille tai puolisolenne on määrätty edunvalvoja.

Kohta 7 ☐ Selvitys alivuokralaisen maksamasta vuokrasta.

Kohta 8 ☐ Ulkomailta maksettavasta eläkkeestä tai korvauksesta todistus tai päätös ja kuitti, josta ilmenee etuuden maksaja ja bruttomäärä (määrä, joka sisältää veron ennakonpidätyksen).

Kohta 9 ☐ Selvitys palkkatulosta (esim. palkkalaskelma tai työnantajan palkkatodistus), josta ilmenee palkan, luontoisetujen ja lomarahen määrä myös edelliseltä ja kuluvalta vuodelta tai päätös apurahasta.

Kohta 11 ☒ Kuitti tai muu selvitys (esim. tiliote) vuokra-, korko-, osinko- ja muiden pääomatulojen määrästä.

Kohta 12 ☒ Selvitys talletusten määrästä ja korkoprosentista (tiliote tai muu vastaava selvitys).

☒ Selvitys muusta omaisuudesta ja sen arvosta (esim. julkisesti noteeratuista osakkeista, joukkovelkakirjoista).

☐ Vuosi-ilmoitus tai muu rahaston antama selvitys (osuustodistus) sijoitusrahasto-osuuksista.

☐ Vuosi-ilmoitus tai muu yhtiön antama selvitys säästö- ja eläkevakuutuksista.

Kohta 13 ☐ Selvitys, kauppa- tai lahjakirja, josta ilmenee kaupan tai lahjoituksen kohde ja ehdot.

Kohta 14 ☐ Lainanantajan selvitys lainoista tai tiliote, josta ilmenee lainan mahdollinen numero, myöntöaika, lainan tämänhetkinen määrä, käyttötarkoitus (esim. asuntolaina, kulutusluotto) ja korkoprosentti.

Kohta 15 ☒ Vuokra-asunnosta kopio vuokrasopimuksesta (asumistuen tarkistuksissa vain, jos vuokrasopimuksen ehdot ovat muuttuneet).

Kohta 16 ☒ Selvitys vuokran tai vastikkeen määrästä tai asumispalveluyksikön palvelumaksun asumismeno-osuudesta. Jos vuokran tai vastikkeen eritelty määrä ja erikseen maksettavat lämmitys- ja vesimaksut eivät selviä muista liitteistä (esim. vuokrasopimuksesta tai vuokrankorotusilmoituksesta), toimittakaa lisäksi maksukuitti, pankkisiirtokuitti tai muu maksutositte.

Kohta 17 ☐ Selvitys kiinteistöön tehdyistä perusparannustoimenpiteistä ja niiden ajankohdasta.

Muut liitteet ☐ Muu liite; mikä? _____

☐ Olen jo aiemmin toimittanut seuraavan liitteen Kelaan (liitteen nimi ja toimitusaika): _____

Eläkettä saavan hoitotukianomuksen täyttöohjeet

Sivu yksi:

Lomake aloitetaan täyttämällä hakijan sosiaaliturvatunnus sille varattuun ruutuun. Jos lomakkeen mukana toimittaa lisätietoja eri paperilla, laitetaan rasti sille varattuun ruutuun.

Kohdassa yksi rastitaan oikea vaihtoehto sen mukaan haetaanko hoitotukea, vammaistukea vai hoitotuen korotusta. Jos hakija on asunut kotona kotiaavun turvin hänellä saattaa olla jo myönnettynä hoitotuki, joka yleensä ei ole korotettu tai ylin hoitotuki. Tehostettuun palveluasumiseen muutettaessa on toimintakyky yleensä alentunut siinä määrin, että hakijalla on edellytykset saada ylintä hoitotukea perustuen toimintakyvyn alenemiseen, joten siinä tapauksessa haetaan hoitotuelle korotusta. Mikäli hakijalla ei ole ollut hoitotukea myönnettynä, rastitaan ruutu, jossa haetaan hoitotukea. Vammaistukea Villa Mariassa ei juurikaan haeta, mutta vammaisille tarkoitettuissa hoitolaitoksissa sekin vaihtoehto voi tulla kysymykseen.

Kohdassa kaksi rastitaan oikea vaihtoehto sen mukaan, liitetäänkö lääkärinlausunto C mukaan vai ei. Lausunto saattaa jo olla toimitettuna Kansaneläkelaitokselle tai se voidaan toimittaa myöhemmin. Lääkärinlausunto C ei saa olla vuotta vanhempi. Lääkärilausunnossa on tärkeää, että lääkäri ottaa selkeästi kantaa hakijan toimintakykyyn, koska sen perusteella Kansaneläkelaitos tekee päätöksensä.

Kohtaan kolme tulee hakijan henkilö- ja osoitetiedot ja rastitaan halutaanko päätös suomen vai ruotsin kielellä. Tähän kohtaan merkitään myös se, onko hakijalla edunvalvoja, onko hän työskennellyt ulkomailla ja onko hakija Suomen kansalainen. Mikäli hakijalla on edunvalvoja, tarvitaan hakemuksen liitteeksi kopio edunvalvojan määräyksestä. Tässä kohdassa kysytään lisäksi, onko hakija asunut tai työskennellyt ulkomailla. Jos vastaus edelliseen on kyllä, on lisäksi täytettävä lomake ETK/ kela 7110, liite U Asuminen ja työnteko ulkomailla. Viimeinen kysymys kohdassa kolme

koskee kansalaisuutta. Jos hakija ei ole Suomen kansalainen, kerrotaan minkä maan kansalainen hän on.

Kohdassa neljä kysytään pankkitilin numeroa, joka merkitään riville IBAN-tilinumero. Jos hakija saa Kansaneläkelaitoksen maksamaa eläkettä, tilinumeroa ei tarvitse ilmoittaa, vaan etuus maksetaan sille tilille, joka on jo Kansaneläkelaitoksen tiedossa.

Kohdassa viisi kysytään muualta kuin Kansaneläkelaitokselta maksettavat tai mahdollisesti haettavat eläkkeet. Jos muualta saatavia tai haettavia eläkkeitä on, on niistä laitettava selvitykset liitteeksi, esimerkiksi eläkkeiden vuosi-ilmoitukset.

Kohdassa kuusi selvitetään, saako hakija tai aikooko hän hakea korvausta vakuutusyhtiöltä saman vamman tai sairauden vuoksi, minkä perusteella hän hakee hoitotukea. Jos jokin vakuutusyhtiö jo maksaa korvausta sen perusteella, tai jos korvausta aiotaan hakea, tulee tässä kohtaa ilmoittaa millaista korvausta hakija hakee ja mistä vakuutusyhtiöstä. Jos korvausta on saatu tai saadaan parhaillaan, tarvitaan niistä selvitykset liitteeksi, esimerkiksi maksutositteet tai pankin tiliotteet. Tässä kohdassa kysytään myös mahdolliset hoitotuet ja korvaukset ulkomailta, joista tarvitaan maksutositteet tai pankin tiliotteet liitteeksi.

Kohdat seitsemän ja kahdeksan täytetään, kun haetaan yli 16-vuotiaiden vammaistukea. Koska Villa Maria tarjoaa tehostettua palveluasumista pääasiassa ikääntyneille, hypätään nämä kohdat yli.

Sivu kaksi:

Kohdassa yhdeksän kysytään sairauksia ja vammoja, jotka heikentävät hakijan toimintakykyä. Tähän kohtaan täytetään hakijan diagnoosit, jotka ovat lääkärin C-lausunnon mukaan lueteltu. Diagnooseista on laitettava myös niiden numerot. Lisäksi kerrotaan ajankohta, jolloin sairaudet tai vammat ovat alkaneet rajoittaa toimintakykyä sekä kuvaillaan oireet.

Kohdassa 10 selvitetään avun ja ohjauksen tarve. Kohdassa on kahdeksan kysymystä, joissa kysytään, tarvitseeko hakija apua eri arkielämän toiminnoissa. Jokaiseen

kysymykseen vastataan ja jos hakija tarvitsee toiminnassa apua, kuvataan millaista apua hän tarvitsee. Lisäksi kysytään vielä, tarvitseeko hakija jossain muussa arkielämän toiminnassa apua, jota ei vielä ollut mainittu, esimerkiksi vuorokausirytmien ylläpitäminen voi olla asia, jossa hakija tarvitsee apua. Viimeisessä kysymyksessä kysytään, kuinka kauan hakija voi olla turvallisesti yksin kotona päivittäin. Tähän kysymykseen vastataan arvioimalla tuntimäärä, jonka hakija yhtäjaksoisesti voi olla yksin ilman, että tarvitsee pelätä onnettomuutta, esimerkiksi kaatumista tai muuta vahinkoa. Tämän kohdan täyttämiseksi on syytä olla tarkka ja muistaa, että hoitotuen määrä perustuu siihen, miten paljon hakijan toimintakyky on alentunut ja miten paljon ja millaista apua hän arkielämän toiminnoissa tarvitsee, joten avuntarpeen sanalliset kuvaukset ovat tärkeitä.

Kohdassa 11 luetellaan hakijan tarvitsemat apuvälineet. Jos hakijalla on käytössä pyörätuoli, kysytään myös, pystyykö hän omatoimisesti siihen siirtymään.

Kohdassa 12 selvitetään hakijan asumistiedot. Jos asunnossa on kaikki mukavuudet, riittää, kun sen kirjoittaa, ei tarvitse luetella erikseen mukavuuksia.

Sivu kolme:

Kohdassa 13 selvitetään hakijan avun tarve mitattuna siten, kuinka monta tuntia päivittäin tai viikoittain hän tarvitsee apua. Tehostetussa palveluasumisessa asuva henkilö tarvitsee apua ja ohjausta ympäri vuorokauden, joten tähän kohtaan merkitään hoitolaitoksen henkilökunta ja päivittäin 24 h.

Kohdassa 14 selvitetään lääkärin määräämä hoito- tai kuntoutusjaksot ja niiden alkamisajankohta ja kesto.

Kohtaan 15 merkitään hakijaa hoitava lääkärin nimi ja toimipaikka. Jos hakijalla ei ole nimettyä lääkärinä ja hän on perusterveydenhuollon asiakas, kirjoitetaan tähän häntä hoitavan terveyskeskuksen nimi ja paikkakunta.

Kohdassa 16 selvitetään mahdolliset hoitojaksot sairaalassa tai muissa hoitolaitoksissa viimeksi kuluneen vuoden aikana. Hoitojaksoista merkitään hoitopaikan nimi ja hoitojaksojen alkamis- ja päättymisajankohta. Jos hoitojaksoja on useita samassa hoi-

tolaitoksessa, voidaan kirjoittaa vain esimerkiksi ”useita eripituisia jaksoja”. Kaikki eri hoitolaitokset on syytä kirjoittaa.

Kohtaan 17 on hyvä tulostaa asukastiedoista lääkelista. Siinä näkyy lääkkeen nimi, vahvuus, annostelu ja antoajankohdat. Kohtaan kirjoitetaan silloin esimerkiksi ks. yst. lääkelista, liite ja liitteen numero. Jos erityistä lääkelistaa ei ole käytettävissä, kirjoitetaan lääkkeet käsin ja annetaan edellä mainitut tiedot niistä.

Kohdassa 18 selvitetään sairauden hoidosta aiheutuvat kustannukset. Koska tehostetussa palveluasumisessa haetaan hoitotukea hakijan toimintakyvyn alentumaan perusteella eikä sairaudesta aiheutuvien kustannusten perusteella, ei tätä kohtaa tarvitse täyttää.

Sivu neljä:

Kohta 19 on avoin ja siihen voi kirjoittaa vapaasti, jos hakija katsoo, että hänellä on lisätietoja, jotka voivat valaista hoitotuen päätöksen tekijää ratkaisussa. Tällainen tieto voi olla esimerkiksi hoitolaitoksen tekemä hoito- ja palvelusuunnitelma, jossa selvitetään hakijan avuntarve ja ne arkielämän alueet, joissa hän tarvitsee ohjausta ja tukea. Lisäksi tähän kohtaan voidaan kirjoittaa vaikka RAVA-testien tulokset, jotka kertovat hakijan hoitoisuusluokituksen tai muistitestien tulokset, jotka kertovat, miten pitkälle edennyt asiakkaan muistisairaus on. Sekä hoito- ja palvelusuunnitelma, että RAVA-testin ja muistitestin tulokset on hyvä laittaa hakemuksen mukaan liitteeksi.

Lomakkeen loppuun tulee päiväys ja hakijan allekirjoitus. Mikäli joku muu kuin hakija allekirjoittaa lomakkeen, tulee kirjata syy miksi. Syy voi olla vaikka hakijan huono terveydentila. Lisäksi lomakkeen loppuun tulee merkintä siitä, kuka on avustanut hakijaa lomakkeen täytössä. Villa Mariassa tämä henkilö on useimmiten palvelustaava tai joku muu henkilökunnasta ja käytännössä hän täyttää lomakkeen ja hakee vain hakijan tai hänen edustajansa allekirjoituksen. Avustajan puhelinnumeroa kysytään sen vuoksi, että Kansaneläkelaitos voi tarvittaessa ottaa yhteyttä avustaneeseen henkilöön hakijan sijasta, jos Kansaneläkelaitoksella on kysyttävää hakemuksen suhteen.

Viimeiseksi rastitaan liitteet ja merkitään liitteiden numerot selityksen loppuun, samoin kuin asumistukihakemuksessa. Kohtaan muut liitteet kirjataan liitteiden nimet ja numerot mallin mukaan.

Asuminen ja työnteke ulkomailla lomakkeen täyttöohjeet

Lomakkeen täyttö aloitetaan laittamalla hakijan sosiaaliturvatunnus sille varattuun ruutuun.

Kohtaan yksi tulee hakijan henkilötiedot. Lomake täytetään liitteeksi hoitotukihakemukseen tarkoituksena selvittää ulkomailla asumisen tarkoitus, eikä sillä varsinaisesti haeta mitään etuutta, ei kahta seuraavaa riviä, joissa kysytään edunjäntää ja perhe-eläkeasioita, täytetä.

Kohtaan 2:1 selvitetään ulkomailla oleskeltu aika mallin mukaan.

Kohtaan 2:2 merkitään rasti sen mukaan, miksi on oleskeltu ulkomailla.

Kohtaan 2:3 merkitään työtehtävä, mitä ulkomailla on tehty, työnantajan nimi tai kirjataan yrityksen nimi, jos hakija on toiminut ulkomailla yrittäjänä. Jos hakija on opiskellut ulkomailla, kirjataan tähän kohtaan oppilaitoksen nimi, jossa hakija on ollut kirjoilla. Jos syy ulkomailla oleskeluun on ollut jokin muu, esimerkiksi puolison työ ja hakija on ollut kotona, kirjoitetaan se tähän.

Kohtaan 2:4 merkitään maa ja paikkakunta, jossa työtä on tehty. Jos hakija on ollut meritöissä, kirjoitetaan tähän merityö ja aluksen lippumaa. Jos ulkomailla on opiskeltu, merkitään tähän kohtaan opiskelupaikkakunta ja maa.

Kohtaan 2:5a kirjataan sen vakuutuslaitoksen nimi, mistä työeläke on otettu kohtaan 2:5b kirjataan ulkomaan sosiaaliturvatunnus ja kohtaan 2:5c onko kysymyksessä työeläke vai yrittäjäeläke. Opiskelijan merkitsevät kohtaan 2:5b ulkomaisen henkilötunnuksensa. Nämä seikat selviävät työeläkeotteesta, jonka kaikki ulkomailla 1970 ai-

kana tai sen jälkeen oleskelleet saavat postitse. Jos ulkomailla oleskelu on tapahtunut ennen vuotta 1970, kirjoitetaan se tähän.

Kohtaan 2:6a merkitään viimeisin osoite ulkomailla ja kohtaan 2:6b lähtökunta Suomesta ja kohtaa 2:6c paluukunta Suomessa.

Kohtaan 3 kirjataan sellaiset maat, jotka eivät ole EU-/Eta- tai sosiaaliturvasopimus-maita, kuten esimerkiksi Aasian maat ja niissä oleskelun syyt, Suomesta lähtöpäivämäärä ja tulopäivämäärä ja kunnat, joista lähti ja joihin palasi.

Kohtaan neljä merkitään ensimmäinen Suomeen muuttopäivä, jos hakija on syntynyt muualla kuin Suomessa.

Kohtaan viisi kirjataan sellaiset asiat, jotka vaikuttavat hakijan sosiaaliturvaan. Henkilöllä on Suomen sosiaaliturva voimassa, jos hän tekee muualla maailmassa lähetystyötä, kehitysyhteistyötä, rauhanturvatyötä tai on Suomen edustaja suurlähetystöissä tai EU-parlamentissa. Tähän kohtaan merkitään myös syy siihen, jos hakemuksen allekirjoittaa joku muu henkilö kuin hakija itse.

Kohdassa 6 annetaan suostumus Kansaneläkelaitokselle selvittää ulkomailta sosiaali- ja eläketurva-asioita. Suostumusta ei tarvitse antaa, mutta sen kieltäminen voi vaikuttaa negatiivisesti Suomesta maksettaviin sosiaalietuuksiin.

Kohtaan seitsemän tulevat päiväys, paikkakunta ja hakijan allekirjoitus.

Henkilötunnus

XXXXXX-XXXX

HAKUAIKA 6 kk:n kuluessa siitä, mistä alkaen
haluatte saada tukea.☐ Lisätietoja eri paperilla1 HAKEMUS Haen ☒ hoitotukea ☐ vammaistukea ☐ tuen tarkistusta

2 LÄÄKÄRIN- LAUSUNTO Lääkärinlausunto C (ks. liitteet s. 4)

☒ liitteenä ☐ on jo toimitettu Kelaan ☐ toimitetaan myöhemmin; milloin _____

3 HAKIJA Sukunimi ja etunimet

Eläkeläinen Elsa

Lähiosoite

Kullervontie 2

Postinumero

23500

Postitoimipaikka

Uusikaupunki

Asuinmaa

☒ Suomi☐ Muu;
mikä?

Puhelinnumero

Sähköpostiosoite

Haluan päätöksen

Onko Teille määrätty edunvalvoja?

☒ suomeksi ☐ ruotsiksi☒ Ei☐ On; liittääkö kopio määräyksestä (ks. liitteet s. 4)

Oletteko asunut tai työskennellyt ulkomailla?

Kansalaisuus

☐ En☒ Olen; täyttäkää liite U Asuminen ja
työnteko ulkomailla (ks. liitteet s. 4)☐ Suomi☐ Muu;
mikä?

4 HAKIJAN IBAN-tilinumero (tietoja ei tarvitse antaa, jos saatte Kelan maksamaa eläkettä)

MAKSUOSOITE XXXXXXXX-XXXXXX

BIC-pankkitunniste

5 ELÄKKEET Saatteko tai haetteko eläkettä muualta kuin Kelasta? Ilmoittakaa myös kaikki ulkomailta maksettavat eläkkeet.

☐ En saa/en hae☐ Haen; mitä ja mistä?☒ Saan; mitä ja mistä?

Ruotsista, työeläkettä, Stockholms Läns Landstinget, liite 2

6 HOITOTUKEA TAI VAMMAIS- TUKEA VASTAAVAT KORVAUKSET Saatteko tai haetteko tämän sairauden tai vamman perusteella

☐ haitallisia, avuttomuuslisää tai hoitotukea tapaturman, liikennevahingon tai sotilasvamman vuoksi (ilmoittakaa myös ulkomailta maksettavat vastaavat korvaukset)?

Mitä ja mistä vakuutuslaitoksesta? _____

☐ hoitotukea tai vammaistukea vastaavaa etuutta ulkomailta?

Mitä ja mistä? _____

☒ En saa/en hae

Täyttäkää kohdat 7–8, kun haette 16 vuotta täyttäneen vammaistukea

7 TYÖNTEKO Ammatti

Jos teette työtä, mitä työtä teette ja kuinka paljon?

Onko työnne vakinalainen vai tilapäinen?

☐ Vakinalainen☐ Tilapäinen; päättyy _____

8 OPISKELU Jos opiskelette, mikä on koulun tai oppilaitoksen nimi sekä opiskelun kesto?

9 SAIRAUDEN TAI VAMMAN AIHEUTTAMA TOIMINTAKYVYN HEIKENTYMINEN	Mitkä ovat toimintakykyänne heikentävät sairaudet tai vammat? Morbus Alzheimer 10.0 Insufficiens cordis 12.0
Milloin toimintakykyenne heikentyminen on alkanut? 2.4.2010 Kuvaillkaa omin sanoin oireet, joita sairaus tai vamma aiheuttaa. Muistamattomuuden vuoksi ei pysty huolehtimaan itsestään. Sydämen vajaatoiminta aiheuttaa väsymystä ja hengenahdistusta.	
10 AVUN TAI OHJAUKSEN JA VALVONNAN TARVE	Kuvaillkaa omin sanoin arkielämäenne toimivuutta. Tarvitsetteko apua tai ohjausta ja valvontaa liikkumisessa sisällä tai ulkona? ☐ En ☒ Kyllä; millaista? Eksyy helposti, ei osaa pukeutua
pukeutumisessa? ☐ En ☒ Kyllä; millaista? ei ole käsitystä siitä, miten vaatteet puetaan	
henkilökohtaisessa hygieniassa, siistiytymisessä, peseytymisessä tai WC-toimissa? (Ilmoittakaa myös, jos käytätte valppoja tai avannepussia.) ☐ En ☒ Kyllä; millaista tai mitä? ei pysty huolehtimaan peseytymisestä, inkontinenssi, käytössä vaipat	
ruokailussa tai ruoanlaitossa? ☐ En ☒ Kyllä; millaista? ei pysty valmistamaan ruokaa eikä tekemään ruokatarvehankintoja. svö itse	
vuorovaikutuksessa toisten ihmisten kanssa (esim. puhuminen, käyttäytyminen, itsensä ilmaiseminen)? ☐ En ☒ Kyllä; millaista? sanat unohtuvat ja saavat väärä merkityksiä, ei pysty ilmaisemaan itseään oikein	
omista asioista huolehtimisessa, asioiden muistamisessa, näkemisessä, kuulemisessa tai muussa? ☐ En ☒ Kyllä; millaista? ei pysty huolehtimaan asioistaan, muisti pettä	
sairautenne hoidossa tai siihen liittyvissä toimenpiteissä (esim. lääkkeiden ottamisessa, happirikastimen käytössä, haavahoidossa tai dialyysihoidossa)? ☐ En ☒ Kyllä; millaista? ei muista ottaa lääkkeitään	
siivouksessa, vaatehuollossa tai asiainnissa kodin ulkopuolella? ☐ En ☒ Kyllä; millaista? ei selviydy kotiaskareista	
Muussa; missä? Tarvitsee ohjausta ja huolenpitoa kaikissa päivittäisissä toimissa	
Kuinka kauan voitte olla päivittäin turvallisesti yksin kotona? Tarvitsee huolehtijan ympäri vuorokauden	
11 APUVÄLINEIDEN TARVE	Käytättekö apuvälineitä? ☐ Pyörätuoli, johon voim itse siirtyä ☐ Pyörätuoli, johon minun on autettava ☒ Kävelyteline (rollaattori) ☐ Kyynär-/kalinalosauvat ☐ Muu; mikä (esim. kuulopuväline)? kuulokoje
12 ASUMINEN	Asutteko yksin? ☐ Kyllä ☒ En; kenen kanssa? tehostetussa palveluasunnossa
Miten asutte? (esim. kerros- tai omakotitalo) Palvelukeskus Villa Maria, Uusikaupunki Kuvaillkaa omin sanoin asunnon varustetasoa (lämmitystapa, vesijohto, lämmin vesi, hissi) kaikki mukavuudet	

13 HENKILÖT, JOILTA SAATTE APUA JA HOITOA	Keneltä saatte apua/holtoa? Merkitkää Teille aiheutuvat kustannukset kohtaan 18. ☐ Omaiselta ☐ Viikoittain; montako tuntia? _____ Mistä alkaen? _____ ☐ Päivittäin; montako tuntia? _____ ☐ Kotisairaanhoidajalta/kotipalvelutyöntekijältä ☐ Viikoittain; montako tuntia? _____ Mistä alkaen? _____ ☐ Päivittäin; montako tuntia? _____ ☒ Muulta; keneltä? <u>Villa Marian henkilökunnalta</u> ☐ Viikoittain; montako tuntia? _____ Mistä alkaen? <u>1. 10. 2010</u> ☐ Päivittäin; montako tuntia? _____																												
14 HOITO- JA KUNTOUTUS- TOIMET	Saatteko lääkärin määräämää hoitoa tai kuntoutusta sairautenne tai vammanne takia esim. fysioterapia, psykoterapia? Merkitkää Teille aiheutuvat kustannukset kohtaan 18. ☐ En ☒ Kyllä; mitä ja miten usein? <u>Fysioterapia</u> Milloin hoito tai kuntoutus on alkanut ja miten pitkään sitä on tarkoitus jatkaa? <u>1.10.2010 - 4.12.2010</u>																												
15 SAIRAUTTA TAI VAMMAA HOITAVAT LÄÄKÄRIT JA HOITOPAIKAT	Teitä hoitavan lääkärin nimi ja toimipaikka <u>Uudenkaupungin tk, perusterveydenhuollon lääkärit</u> Muut Teitä hoitavat lääkärit ja toimipaikat sekä hoitoajat																												
16 SAIRAALA- JA LAITOSHOITO	Saatteko tai oletteko saanut hoitoa sairaalassa tai muussa laitoksessa viimeksi kuluneiden 12 kuukauden aikana? ☐ En ☒ Kyllä; missä ja milloin? <u>Uudenkaupungin tk, eri pituisia jaksoja</u>																												
17 LÄÄKKEET	Luetelkaa säännöllisesti käyttämänne lääkärin määräämät lääkkeet <u>Ks. yst. lääkelista, liite 3</u>																												
18 SAIRAUSTE TAI VAMMASTA AIHEUTUVAT KUSTANNUKSET	<table border="1"> <thead> <tr> <th data-bbox="446 1344 1189 1400">Ilmoittakaa vain ne sairaudestanne tai vammastanne johtuvat jatkuvat kustannukset, joista itse vastaatte.</th> <th data-bbox="1189 1344 1461 1400">Kustannukset viimeisen vuoden aikana</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="446 1400 1189 1444">Toistuvat julkisen terveydenhuollon lääkäri- ja poliklinikkakäynneistä perityt maksut.</td> <td data-bbox="1189 1400 1461 1444">€</td> </tr> <tr> <td data-bbox="446 1444 1189 1489">Toistuvat sairaalamaksut (myös intervallihoidosta). Ilmoittakaa hoitojaksot ja niiden syy.</td> <td data-bbox="1189 1444 1461 1489">€</td> </tr> <tr> <td data-bbox="446 1489 1189 1534"></td> <td data-bbox="1189 1489 1461 1534">€</td> </tr> <tr> <td data-bbox="446 1534 1189 1579"></td> <td data-bbox="1189 1534 1461 1579">€</td> </tr> <tr> <td data-bbox="446 1579 1189 1624">Yksityisten lääkäripalveluiden käytöstä aiheutuvat jatkuvat kustannukset. Ilmoittakaa mistä kustannukset muodostuvat.</td> <td data-bbox="1189 1579 1461 1624">€</td> </tr> <tr> <td data-bbox="446 1624 1189 1668"></td> <td data-bbox="1189 1624 1461 1668">€</td> </tr> <tr> <td data-bbox="446 1668 1189 1713"></td> <td data-bbox="1189 1668 1461 1713">€</td> </tr> <tr> <td data-bbox="446 1713 1189 1758">Lääkärin määräämistä lääkkeistä aiheutuvat kustannukset (ks. liitteet s. 4).</td> <td data-bbox="1189 1713 1461 1758">€</td> </tr> <tr> <td data-bbox="446 1758 1189 1803">Kohdassa 14 ilmoitetusta teraplasta ja hoidosta aiheutuvat kustannukset.</td> <td data-bbox="1189 1758 1461 1803">€</td> </tr> <tr> <td data-bbox="446 1803 1189 1848">Matkakustannukset (mm. lääkärissikäynteihin tai kuntoutukseen liittyvät matkat, erityiskulkuneuvon käyttö työ- tai asiointimatkoilla); mitkä?</td> <td data-bbox="1189 1803 1461 1848">€</td> </tr> <tr> <td data-bbox="446 1848 1189 1892"></td> <td data-bbox="1189 1848 1461 1892">€</td> </tr> <tr> <td data-bbox="446 1892 1189 1937"></td> <td data-bbox="1189 1892 1461 1937">€</td> </tr> <tr> <td data-bbox="446 1937 1189 1968"></td> <td data-bbox="1189 1937 1461 1968">€</td> </tr> </tbody> </table>	Ilmoittakaa vain ne sairaudestanne tai vammastanne johtuvat jatkuvat kustannukset, joista itse vastaatte.	Kustannukset viimeisen vuoden aikana	Toistuvat julkisen terveydenhuollon lääkäri- ja poliklinikkakäynneistä perityt maksut.	€	Toistuvat sairaalamaksut (myös intervallihoidosta). Ilmoittakaa hoitojaksot ja niiden syy.	€		€		€	Yksityisten lääkäripalveluiden käytöstä aiheutuvat jatkuvat kustannukset. Ilmoittakaa mistä kustannukset muodostuvat.	€		€		€	Lääkärin määräämistä lääkkeistä aiheutuvat kustannukset (ks. liitteet s. 4).	€	Kohdassa 14 ilmoitetusta teraplasta ja hoidosta aiheutuvat kustannukset.	€	Matkakustannukset (mm. lääkärissikäynteihin tai kuntoutukseen liittyvät matkat, erityiskulkuneuvon käyttö työ- tai asiointimatkoilla); mitkä?	€		€		€		€
Ilmoittakaa vain ne sairaudestanne tai vammastanne johtuvat jatkuvat kustannukset, joista itse vastaatte.	Kustannukset viimeisen vuoden aikana																												
Toistuvat julkisen terveydenhuollon lääkäri- ja poliklinikkakäynneistä perityt maksut.	€																												
Toistuvat sairaalamaksut (myös intervallihoidosta). Ilmoittakaa hoitojaksot ja niiden syy.	€																												
	€																												
	€																												
Yksityisten lääkäripalveluiden käytöstä aiheutuvat jatkuvat kustannukset. Ilmoittakaa mistä kustannukset muodostuvat.	€																												
	€																												
	€																												
Lääkärin määräämistä lääkkeistä aiheutuvat kustannukset (ks. liitteet s. 4).	€																												
Kohdassa 14 ilmoitetusta teraplasta ja hoidosta aiheutuvat kustannukset.	€																												
Matkakustannukset (mm. lääkärissikäynteihin tai kuntoutukseen liittyvät matkat, erityiskulkuneuvon käyttö työ- tai asiointimatkoilla); mitkä?	€																												
	€																												
	€																												
	€																												

Kotisairaanhoidosta, kodinhoito- ja hoivapalvelusta aiheutuvat kustannukset (ks. liitteet s. 4).	€
Palvelutalon hoivapalveluista aiheutuvat kustannukset (ks. liitteet s. 4).	€
Muut kustannukset (erityisruokavalio, valpat, sidetaitokset, turvapuhelin, erityisvaatekustannukset yms.); mitkä? (ks. liitteet s. 4)	€
	€
Yhteensä vuodessa	0 €
Saatteko tai haetteko edellä mainitsemiinne kustannuksiin korvausta muualta esim. kunnalta tai vapaaehtoisien sairausvakuutuksen kautta?	
☒ En saa enkä hae	
☐ Saan tai haen; mitä ja mistä?	

19

LISÄTIETOJA

Liitteenä Hoivapalvelukeskus Villa Marian hoito- ja palvelusuunnitelma (liite 4), josta selviää tarkemmin hakijan avuntarve.

20

ALLEKIRJOITUS

Vakuutan antamani tiedot oikeiksi ja ilmoitan, jos tiedot muuttuvat.

Päiväys

Hakijan allekirjoitus

9.10.2010

Jos allekirjoittajana on muu kuin hakija, on syy ilmoitettava

21

HAKEMUKSEN

TEOSSA

AVUSTANUT

HENKILÖ

Nimi ja puhelinnumero

Elina Österman, puh. xxxxxxxxxxxx

Virka-asema tai sukulaisuussuhde

Hoivapalvelukeskus Villa Maria, sairaanhoitaja

Kela voi käyttää tämän etuustiedon ratkaisemiseksi saatua tietoa myös muussa etuustilanteessa, jos tiedot on lain mukaan otettava siinä huomioon. Samoin muuta etuutta varten saatua tietoa voidaan käyttää ratkaistaessa tätä etuutta.

Kelan toimistosta saatte tietoa siitä, mistä Teiltä koskevia tietoja voidaan hankkia ja mihin niitä voidaan säännönmukaisesti luovuttaa.

Hakemuksen liitteet – Merkitkää rastilla hakemuksen yhteydessä toimittamanne liitteet.

Kohta 2

☒ Lääkärintausunto C, joka ei saa olla puolta vuotta vanhempi.

Kohta 3

☐ Kopio edunvalvojan määräyksestä, jos Teille on määrätty edunvalvoja.☒ Liite U Asuminen ja työnteko ulkomailla, jos olette asunut tai työskennellyt ulkomailla.

Esittämistänne kustannuksista Teidän tulee toimittaa seuraavat selvitykset:

Kohta 18

☐ Selvitys lääkeostoista (esim. apteekin ostoerittely), mikäli Teillä on kustannuksia lääkkeistä, joihin ei saa sairausvakuutuslain mukaista korvausta. **Hakemukseen ei tarvitse liittää selvitystä lääkkeistä, mikäli kustannuksia on vain sairausvakuutuslain mukaan korvattavista lääkkeistä;** maksettavaksenne jääneet omavastuuosuudet näkyvät Kelan omista korvaustiedostoista.

☐ Selvitys kotipalvelun tai kotisairaanhoidon kustannuksista, johon tulee sisältyä kopio palvelu- ja hoito-suunnitelmasta ja palvelusta tehdystä maksupäätöksestä tai palvelusopimuksesta. Muukin selvitys käy, jos siitä ilmenee eritellysti palveluiden määrä ja niistä peritty hinta. Selvityksestä tulee käydä ilmi, paljonko itse maksatte palvelusta kuukaudessa. Kotipalvelun kustannuksia ei voida huomioida, mikäli selvitystä ei esitetä.

☐ Selvitys palveluasumisesta aiheutuvista kustannuksista, johon tulee sisältyä kopio palvelutalon palvelu- ja hoito-suunnitelmasta tai palvelusopimuksesta, erittely saamanne hoivapalvelun sisällöstä ja siihen kuuluvien palveluiden kustannuksista sekä kopio mahdollisesti saamastanne kunnan maksusitoumuksesta. **Selvityksestä tulee käydä ilmi, minkä osuuden hoivapalveluiden kustannuksista maksatte itse.** Palveluasumisen kustannuksia ei voida huomioida, mikäli selvitystä ei esitetä.

☐ Selvitys erityisruokavallion tarpeellisuudesta (esim. ravitsemusterapeutin lausunto). Diabetesta tai laktoosi-intoleranssia sairastavan henkilön ruokavaliosta ei katsota aiheutuvan ylimääräisiä kustannuksia.

Muut liitteet

☒ Muu liite; mikä? eläkeselvitys (liite 2), lääkelista (liite 3), hoiva- ja palvelusuunnitelma (liite 4)☐ Olen jo aiemmin toimittanut seuraavan liitteen Kelaan (liitteen nimi ja toimitusaika):

Kela voi tarvittaessa pyytää Teiltä muitakin hakemuksen ratkaisemiseksi välttämättömiä selvityksiä.

Hakijan henkilötunnus

1 Hakija / Edunjäittäjä

Hakijan sukunimi ja etunimet
Eläkeläinen Elsa

Edunjäittäjän sukunimi ja etunimet (koskee vain perhe-eläkkeitä)

Henkilötunnus

XXXXXX-XXXX

Ilmoittakaa perhe-eläkehakemuksen käsittelyä varten, ovatko tällä lomakkeella ilmoitettut tiedot

☐ edunjäittäjästä ☐ perhe-eläkkeen hakijasta

2 Asuminen ja työnteke EU-/ETA- ja sosiaaliturvasopimusmaissa

Ilmoittakaa tiedot kaikista työskentelystä, asumisesta ja opiskelusta EU-/ETA- ja sosiaaliturvasopimusmaissa. Suomessa tietoja käytetään eläkkeiden laskemisessa ja Suomessa asumisen ajan selvittämisessä. EU-/ETA- ja sosiaaliturvasopimusmaissa eläkettä karttuu työskentelystä. Pohjoismaissa, Alankomaissa, Kanadassa, Australiassa ja Israelissa eläkettä karttuu myös maassa asumisesta. Asuminen muissakin EU-/ETA- ja sosiaaliturvasopimusmaissa saattaa vaikuttaa kansaneläkkeeseen.

2.1 Ulkomailla olon aika a) Mistä alkaen? b) Mihin asti?	2.2 Ulkomailla olon syy	2.3 Työtehtävä, työnantajan nimi ja kotipaikka tai toiminta yrittäjänä tai oppilaitos, jossa opiskellut tai muu syy ulkomailla oloon 2.4 Maa ja paikkakunta, jossa toimintaa harjoitettu. Merityön osalta aluksen lippumaa. Opiskelun tai muun ulkomaan oleskelun aikainen paikkakunta	2.5 a) Vakuutuslaitoksen tai järjestelmän nimi b) Ulkomaan henkilötunnus, vakuutusnumero tai muu tunnistenumero c) Vakuutuksen laji	2.6 a) Viimeisin osoite tai asuinpaikkakunta ko. maassa b) Lähtökunta Suomesta c) Paluukunta Suomeen
2.1 a) 1.8.1979 b) 31.12.1980	2.2 ☒ Työnteke ☐ Asuminen ☐ Muu syy	2.3 Sairaala-apulainen, Stockholms Länds Landstinget, Tukholma 2.4 Tukholma, Ruotsi	2.5 a) Premiepensionsmyndig het b) xxxxxx-xxxx c) Työeläke	2.6 a) Drottningvägen 12 c 5, Lidingö b) Turku c) Turku
2.1 a) b)	2.2 ☐ Työnteke ☐ Asuminen ☐ Muu syy	2.3 2.4 	2.5 a) b) c)	2.6 a) b) c)
2.1 a) b)	2.2 ☐ Työnteke ☐ Asuminen ☐ Muu syy	2.3 2.4 	2.5 a) b) c)	2.6 a) b) c)

3 Asuminen ja työnteko muissa kuin EU-/ETA- ja sosiaaliturvasopimusmaissa

Kohdassa 2 ilmoittamienne tietojen lisäksi Kela ja työeläkelaitokset tarvitsevat tiedot myös muualla kuin EU-/ETA- ja sosiaaliturvasopimusmaissa olostanne. Tietoja käytetään selvittäessä Suomessa asumaanne aikaa ja sen vaikutusta kansaneläkkeeseen. Näillä tiedoilla voi olla merkitystä myös työeläkkeenä maksettavaan perhe-eläkkeeseen.

Työskentely- tai asuinmaa	Ulkomailla olon syy a) Työnteko b) Asuminen c) Muu syy – mikä?	Suomesta lähtöpäivä	Suomeen paluupäivä	Lähtökunta Suomesta	Paluukunta Suomeen

4 Ensimmäinen muutto Suomeen

Jos olette syntynyt ulkomailla, ilmoittakaa päivämäärä, jolloin muutitte ensimmäisen kerran Suomeen.

5 Lisätietoja

Jos jokin kohdissa 2 ja 3 ilmoittamanne työ on ollut työtä Suomesta lähetettynä työntekijänä, lähetystyötä tai kehitysyhteistyötä, tarkentakaa tähän, mitkä jaksot ovat perustuneet näihin syihin (maa ja aika). Tässä voitte antaa myös muuta ulkomailla oloonne liittyvää lisätietoa.

6 Suostumus

Suostutteko siihen, että ulkomaan vakuutus- tai muu laitos antaa Kelalle sellaisia vanhuus-, työkyvyttömyys- tai perhe-eläkettänne tai niitä vastaavia korvauksia, niiden määrää ja alkamisaikojen koskevia tietoja, joita ei saada viran puolesta EU-säännösten perusteella?

☒ Suostun ☐ En suostu

7 Allekirjoitus

Vakuutan antamani tiedot oikeiksi.

Päiväys

Hakijan allekirjoitus ja nimenselvennys

Puhelinnumero

9.10.2010

Eläkeläinen Elsa

Jos allekirjoittajana on joku muu kuin hakija, ilmoittakaa syy kohdassa 5.

Tulosta

Lomakkeen alkuun

Ruokavaliokorvaus hakemuksen täyttöohjeet

Lomake aloitetaan merkitsemällä hakijan sosiaaliturvatunnus sille varattuun ruutuun.

Kohtaan yksi tulee hakijan henkilötiedot, osoite, puhelinnumero, sähköpostiosoite ja asuinmaa. Lisäksi rastitaan oikea vaihtoehto, haluaako päätöksen suomeksi vai ruotsiksi. Tähän kohtaan tulee myös oikea rasti, onko hakijalle edunvalvoja vai ei. Jos edunvalvoja on määrätty, tulee hakemuksen liitteeksi laittaa kopio edunvalvonnan määräyksestä. Lisäksi kysytään, onko hakija työskennellyt ulkomailla ja jos on, vastataan missä ja milloin.

Kohtaan kaksi merkitään hakijan pankkitilinumero IBAN-tilinumeron kohdalle.

Kohdassa kolme kysytään onko keliakia todettu ja miten ja milloin se on todettu. Liitteeksi tarvitaan B-lääkärinlausunto, josta pitää käydä ilmi, miten sairaus on todettu. Lääkärinlausunto ei saa olla puolta vuotta vanhempi.

Kohtaan neljä kirjoitetaan hoitavan lääkärin nimi ja toimipaikka.

Kohdassa viisi selvitetään viimeisen vuoden aikana tapahtunut sairaalahoito, sen ajankohta ja kesto ja sairaalassaolon syy.

Kohtaan kuusi tulee päiväys, ja hakijan allekirjoitus. Mikäli hakemuksen allekirjoittaa joku muu kuin hakija, tulee syy siihen ilmoittaa.

Loppuun rastitaan liitteet ja kirjoitetaan selitykseen liitteen juokseva numero.

Henkilötunnus

HAKUAIKA	6 kk:n kuluessa siitä, mistä aikaen haluatte saada korvausta.		
1 HAKIJA	<div>Sukunimi ja etunimet Eläkeläinen Elsa</div> <div>Lähiosoite Kullervontie 2</div> <div><div>Postinumero 23500</div><div>Postitoimipaikka Uusikaupunki</div><div>Asuinmaa ☒ Suomi ☐ Muu; mikä?</div></div> <div><div>Puhelinnumero</div><div>Sähköpostiosoite</div></div> <div><div>Haluun päätöksen ☒ suomeksi ☐ ruotsiksi</div><div>Onko Teille määrätty edunvalvoja? ☒ Ei ☐ On; liittääkö kopio määräyksestä.</div></div> <div><div>Oletteko asunut tai työskennellyt ulkomailla? ☐ En ☒ Olen; missä ja milloin</div></div>		
2 MAKSUSUOSITE	<div>IBAN-tilinumero XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX</div> <div>BIC-pankitunniste</div>		
3 SAIRAUS	<div>Onko Teillä todettu gluteenitonta ruokavaliota edellyttävä sairaus? ☐ Ei ☒ On; liittääkö lääkärinlausunto B</div> <div>Miten, missä ja milloin sairautenne on todettu? Koepalälöydös, Vakka-Suomen sairaala, 5.9.2003</div>		
4 SAIRAUTTANNE HOITAVAT LÄÄKÄRIT JA HOITOPAIKAT	<div>Teitä hoitavan lääkärin nimi ja toimipaikka Sisätautien erikoislääkäri XXXXXX, Vakka-Suomen sairaala</div>		
5 SAIRAALA- JA LAITOSHOITO	<div>Saatteko tai oletteko saanut hoitoa sairaalassa tai muussa laitoksessa viimeksi kuluneiden 12 kuukauden aikana? ☐ En ☒ Kyllä; missä, hoidon aika ja hoidossa olon syy?</div> <div>Vakka-Suomen sairaala, 1.-5.9.2003, keliakian oireet</div>		
6 ALLEKIRJOITUS	<div>Vakuutan antamani tiedot oikeiksi ja ilmoitan, jos tietoni muuttuvat.</div> <div><div>Päiväys 9.10.2010</div><div>Hakijan allekirjoitus</div></div> <div>Jos allekirjoittaja on muu kuin hakija, on syy ilmoitettava.</div>		

Kela voi käyttää tämän etuusasian ratkaisemiseksi saatuja tietoja myös muussa etuusasialla, jos tiedot on lain mukaan otettava siinä huomioon. Samoin muuta etuutta varten saatuja tietoja voidaan käyttää ratkaistaessa tätä etuutta.

Kelan toimistosta saatte tietoa siitä, mistä Teitä koskevia tietoja voidaan hankkia ja mihin niitä voidaan säännönmukaisesti luovuttaa.

Hakemuksen liitteet – Merkitkää rastilla hakemuksen yhteydessä toimittamanne liitteet.

- ☒ Lääkärinlausunto B, joka ei saa olla puolta vuotta vanhempi.
- ☐ Kopio edunvalvojan määräyksestä, jos Teille on määrätty edunvalvoja.